
Aan de orde is het **spoeddebat** over **het bericht dat er geen toezicht is van de Inspectie jeugdzorg op Nederlandse jeugdzorgprojecten in het buitenland.**

□

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Hoe is het mogelijk dat al jaren bekend is dat de veiligheid en de begeleiding van jongeren in buitenlandse jeugdzorgprojecten niet gewaarborgd is en dat jongeren daar tot op de dag van vandaag gewoon naartoe worden gestuurd? De Inspectie jeugdzorg heeft hiervan in december 2006 al melding gemaakt en deed dat begin 2009 opnieuw. Het gaat om misstanden zoals jongeren die veertien uur per dag moeten werken en geen eten krijgen als zij dat niet doen, schreeuwen of schelden door gastouders of begeleiders en lichamelijke ongelukken. Wat heeft de minister sinds hij dit weet aan actie ondernomen?

In april 2007 liet de minister aan de Kamer weten contact op te nemen met de provincies, de MOgroep, de jeugdzorg dus, en de inspectie over het ontwikkelen van een toetsingskader voor het buitenlandse zorgaanbod. Op 25 januari 2010 liet hij ons weten voornemens te zijn afspraken te maken. Afgelopen vrijdag meldde hij dat hij zijn zorgen heeft geuit over de risico's in de richting van de provincies. Hij verwacht natuurlijk dat de provincies hun bestuurlijke verantwoordelijkheid oppakken. Waarom moet dit allemaal zo lang duren? Waarom heeft de minister hier niet bovenop gezeten? Waarom wordt er net zo lang gewacht tot nota bene een bezorgde tante aan de bel trekt? Zij schreef ons het volgende: "Het betreft mijn neefje William van twaalf, het kind van mijn broer, die in Frankrijk is ondergebracht en daar werkzaamheden moet doen die niet gecontroleerd worden. Elke dag een houten deur schuren zonder mondkapje en zonder bril, appels plukken zonder valhelm enzovoort enzovoort. Mijn neefje heeft al meegemaakt dat de beheerder na een klacht van William direct zijn negatieve mening daarover uitte naar het kind. Hierdoor werd mijn neefje bang en durfde hij niets meer te vertellen aan zijn familie. Dit hoort absoluut niet. Die kinderen daar zijn gewoon vogelvrij."

Voorzitter. Een kind onder de vijftien jaar mag in ons land helemaal niet schuren of appels plukken in hoge bomen, en al helemaal niet zonder bescherming of toezicht. Dat is volgens de Nederlandse wet verboden. Het geval van William heeft zich afgelopen jaar afgespeeld. Als de minister ervoor had gezorgd dat er gelijk maatregelen waren genomen, dan was dit William niet overkomen. Waarom heeft de minister het laatste rapport van de inspectie eigenlijk niet naar de Kamer gestuurd? Kan de minister garanderen dat er vanaf nu geen enkele jongere meer vanwege een wachtlijst naar het buitenland wordt gestuurd? Als een kind jeugdzorg krijgt, in Nederland of het buitenland, dan moeten wij erop kunnen rekenen dat dat goede zorg is. Ik hoor daarom graag van de minister wat hij gaat doen. Stopt hij per direct alle projecten waarvan de inspectie weet dat zij onverantwoord zijn? Zorgt hij ervoor dat per direct alle buitenlandse jeugdzorgprojecten ter plekken worden geïnspecteerd? Kan hij garanderen dat er vanaf nu geen enkele jongere meer naar een buitenlands jeugdzorgaanbod wordt gestuurd waarvan wij niet zeker weten dat het aan de Nederlandse eisen voldoet?

□

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Per jaar worden honderden kinderen met zware problemen geplaatst in instellingen in het buitenland. Dat kan positief uitpakken omdat zij dan uit hun negatieve omgeving komen en aan hun gedrag kunnen werken. Uit het inspectierapport dat wij vandaag bespreken, blijken er echter ook duidelijke risico's aan verbonden te zitten. Het hulpaanbod kan bijvoorbeeld van onvoldoende kwaliteit zijn. Bovendien kan de rechtspositie in het gedrang komen, lopen kinderen het risico dat zij onverzekerd activiteiten ondernemen en kan de afstemming met het vervolgtraject onvoldoende zijn waardoor de kans aanwezig is dat kinderen terugvallen in hun oude, negatieve gedrag.

Voorzitter. Het gaat om kinderen die veertien uur per dag werken. Het gaat om kinderen die onbetaald werken. Het gaat om "niet gewerkt is niet eten". Het gaat om pleegouders of verzorgers die schreeuwen of schelden. Het gaat om ongelukken die worden veroorzaakt. Als ik de voorbeelden erbij neem, schrik ik van de redelijk formalistische toon van het inspectierapport. Mijn fractie schrikt zeer van de ernst van de problemen die op deze zorginstellingen in het buitenland van toepassing zijn. Als ik de brief van de minister lees, kan ik mij redelijk vinden in de acties die hij pleegt. Het gaat daarbij om het schriftelijk vastleggen dat buitenlandse instellingen vanaf nu voldoen aan de kwaliteitseisen zoals opgesteld in de Wet op de jeugdzorg. Er moet een hulpverleningsplan komen en instellingen moeten een toezichthoudende instantie uit het eigen land toelaten.

Als ik echter de nu voorliggende plannen bekijk, vraag ik mij af waarom deze acties niet eerder zijn voorgesteld en waarom het zo lang heeft moeten duren voordat de minister die acties ondernam. Over de acties zelf heb ik ook nog vragen. De minister wil de zorginspecties in het land zelf inschakelen. De Nederlandse inspectie moet contact opnemen met deze buitenlandse inspecties als er zorgen bestaan over de kwaliteit aldaar. Dat lijkt mij onvoldoende. Er moet sowieso contact zijn met inspecties aldaar, niet pas als er zorgen worden geuit of kritiek wordt geleverd. Welke kwaliteit hebben de inspecties in deze landen? Kunnen wij ervan op aan dat de inspecties voldoen aan de kwaliteitseisen die wij stellen aan de inspectie zoals die in Nederland van toepassing is? Bovendien wordt het aantal landen beperkt tot de landen van de Europese Economische Ruimte, zo stelt de minister. Wat voor garantie is dat als wij zien dat de problemen die vandaag worden besproken, net zo goed in deze landen hebben gespeeld? Wij hebben het over landen zoals Frankrijk, België, Engeland en Schotland. Het zijn dus geen Verweggistanlanden waarvan je bij wijze van spreken niet op aan kunt. Het gaat om landen waarover de minister nu al wat te zeggen heeft. Ik hoor dan ook graag van hem welke garanties hij daarvoor kan geven. Als hij geen duidelijke waarborgen kan bieden, vraag ik mij af of wij überhaupt moeten doorgaan met het bieden van zorg in het buitenland.

De belangrijkste vraag is wat mij betreft waarom het inspectierapport, dat in januari 2009 klaar was, in 's hemelsnaam een jaar lang in de lade heeft mogen liggen en door de inspectie openbaar is gemaakt. Waarom heeft de minister dit rapport niet zelf naar buiten gebracht? Waarom gaf de inspectie de minister zo lang de tijd,

De heer Rouvoet, minister voor Jeugd en Gezin
© M. Sablerolle – Gouda

terwijl de aanbevelingen volstrekt helder zijn? Het is wat mijn fractie betreft zeer onwenselijk dat kwetsbare probleemjongeren zo lang worden blootgesteld aan risicovolle situaties. Dat hebben wij in zekere zin nog een jaar langer laten voortduren. Had de minister dan zo veel tijd nodig? Waarom in 's hemelsnaam? De aanbevelingen lijken mij helder. Zij zijn ook in lijn met de acties die de minister nu zelf heeft voorgesteld. Ik snap gewoonweg niet waarom de minister het zelf niet belangrijk genoeg vond om deze informatie openbaar te maken, zeker gezien het feit dat dit soort problemen al sinds 2007 bekend is. Ik vind dit echt een politiek probleem en ik hoop dat de minister hier een serieuze reactie op kan geven.

□

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Een jaar geleden krijgt de minister voor Jeugd en Gezin een vernietigend inspectierapport in handen. Je zou verwachten dat bij hem alle alarmsignalen op rood gaan en dat hij ingrijpt, maar nee: deze minister heeft het veel te druk met ruzietjes in het kabinet, waardoor het regeren er een beetje bij inschiet en de jeugd ook, zo blijkt. Het is nogal wat. De kwaliteit van de zorg is niet gewaarborgd. De veiligheid van de kinderen is niet gewaarborgd. De aansluiting op de Nederlandse hulpverlening is niet geregeld. Er ontstaan achterstanden op school. Het kind keert terug in dezelfde situatie als waaruit hij geplukt was, maar nu zonder garantie op terugkeer in de Nederlandse jeugdzorg. Eerlijk gezegd begin ik te begrijpen waarom de minister de informatie een jaar lang voor de Kamer verborgen heeft weten te houden. Het is namelijk te erg, en de minister weet dat. Waarom heeft de minister deze informatie over de zwaarste wantoestand in de jeugdzorg achtergehouden voor de Kamer? Ik wil daar echt een klip en klaar antwoord op. Wat is de reden dat de minister het inspectierapport voor de Kamer heeft achtergehouden?

Ook wil ik een antwoord op de vraag waarom de minister niet direct heeft ingegrepen. Direct, wel te verstaan. Al in 2006 was het probleem bekend. Het gekke is, dat deze jongeren tot op de dag van vandaag naar het buitenland worden gestuurd. Het is toch ondenkbaar dat

dit gebeurt zonder toezicht, zonder onderwijs en zonder dat de minister zijn verantwoordelijkheid heeft genomen voor kinderen die onder de hoede van de overheid zijn gesteld en die onder de verantwoordelijkheid van de minister vallen? De VVD-fractie wil dan ook dat onmiddellijk wordt gestopt met deze buitenlandse jeugdzorgavonturen. Het is onduidelijk wat de effecten zijn van de "behandeling". Het is zelfs onduidelijk wat de behandeling is. Het is onduidelijk wat de kwaliteit is van het personeel. Het is onduidelijk hoe de screening plaatsvindt van de gezinnen waarin de kinderen worden ondergebracht en het is onduidelijk of zij daar ook veilig zijn. Het is dus gewoon volkomen onduidelijk of en hoe deze kinderen worden geholpen en waaraan ons belastinggeld wordt uitgegeven. Er is geen toezicht; niets. Gewoon goede zorg in Nederland leveren is eerlijk gezegd al een survivaltocht op zich in de jungle van de jeugdzorg. Laat de minister zich daarop richten. De VVD-fractie eist dan ook dat deze minister dit soort risicovolle buitenlandavonturen met onmiddellijke ingang stopt.

Mevrouw **Langkamp** (SP): De gedachte die mevrouw Dezentjé nu uitspreekt, namelijk direct stoppen met alle buitenlandse jeugdzorgprojecten, is ook een hele tijd door mijn hoofd gegaan. Het was ook mijn eerste reactie toen ik hoorde wat er allemaal wel niet mis kan gaan. Maar mevrouw Dezentjé heeft waarschijnlijk, net als ik, ook kennis van projecten die wel heel goed gaan, bijvoorbeeld als het gaat om slachtoffers van pooierboys of om jongeren die aan drugs zijn verslaafd. Voor dergelijke jongeren kan het echt goed zijn om een tijdje letterlijk uit hun sociale omgeving weg te zijn, om de boel weer op de rails te krijgen.

Mijn vervolgvraag daarop is deze: als wij stoppen met de buitenlandse projecten, waar moeten de jongeren dan naartoe?

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): In de eerste plaats vind ik het heel knap dat mevrouw Langkamp weet te vertellen dat het heel erg goed is gegaan met die jongeren, want uit het inspectierapport blijkt nu juist dat het gewoon niet te zeggen is, omdat er geen enkel toezicht is. Die conclusie deel ik al niet. Ik erken dat kinderen soms uit hun dagelijkse omgeving moeten worden gehaald. Daarbij denk ik inderdaad aan de slachtoffers van pooierboys. Volgens mij hoeft dat echter niet over de grenzen te worden gezocht. Laten wij hen gewoon in Nederland houden, waar de Nederlandse inspectie toezicht houdt. Je hoeft daarvoor echt niet in de Belgische Ardennen te gaan zitten.

Mevrouw **Langkamp** (SP): U zegt dus: zet al deze jongeren maar in de gesloten jeugdzorg, waarvan u weet dat er op dit moment te weinig plekken zijn?

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Er zijn niet te weinig plekken, want één ding kan ik u verzekeren, en daarover ga ik straks ook een vraag stellen aan de minister: alleen al bij de Hoenderloo Groep zijn meer dan 100 behandelplekken beschikbaar. Ik weet niet waarom, en ik wil daar graag opheldering over. Dit verhaal houdt mij natuurlijk ook bezig; de jongeren moeten wel een goede plek krijgen. Het andere probleem is dat deze kinderen, als zij uit het buitenland terugkomen, geen plek meer hebben, omdat hun plek in de

Dezentjé Hamming-Bluemink

Nederlandse jeugdzorg vergeven is. Als zij terugkomen, komen zij ook op een wachtlijst terecht. U hebt dat in het inspectierapport kunnen lezen. Ik zeg dan: probeer de zorg gewoon goed te regelen in Nederland. Dat is de omgeving waarin de jongeren hun toekomst hebben.

Voorzitter. Ik roep de minister op om er echt voor te zorgen dat de jongeren goed onder dak komen in Nederland.

Kan de minister mij ten slotte uitleggen waarom jongeren zonder toezicht in het buitenland worden geplaatst, terwijl er bij de Hoenderloo Groep al een jaar lang ruim 100 behandelplaatsen beschikbaar zijn? Ik vind het vervelend om namen te noemen, maar ik ken deze situatie. Het is een instelling die doodleuk wordt betaald door de provincie, jawel, met ons belastinggeld. Ik heb dit al een half jaar geleden bij deze minister aangekaart, en ik vraag hem, wat hij sindsdien heeft gedaan.

Je zult maar ouder zijn van een kind met ernstige problemen. Tegen de tijd dat je de weg hebt gevonden in de jeugdzorgjungle, zit vaak het hele gezin in de problemen. Vervolgens mag je je kind toevertrouwen aan een overheid die haar verantwoordelijkheden niet kent; niet tegenover de ouders, niet tegenover de probleemkinderen en ook niet tegenover de Tweede Kamer.

□

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. Het klinkt allemaal erg spannend: voor langere tijd naar het buitenland als het niet goed met je gaat. Ondanks dat onze jeugdzorg te kampen heeft met miljoenentekorten, mismanagement en zeer krappe budgetten, worden jaarlijks honderden jongeren naar jeugdzorgprojecten in het buitenland gestuurd. Een derde van de jeugdzorgaanbieders heeft programma's in het buitenland, maar er is geen enkele onafhankelijke controle op de veiligheid van de jongeren. Misstanden vinden plaats, mishandeling komt voor. Soms verergert de problematiek alleen maar, ook omdat gastouders geen Nederlands spreken. De Bureaus Jeugdzorg kunnen de verantwoordelijkheid voor de jongeren onvoldoende waarborgen. Daarom kan het gebeuren dat jongeren in projecten te werk worden gesteld in het buitenland, onbetaald, veertien uur per dag, onder het motto: als je niet werkt, krijg je geen eten.

De doelen die vooraf worden gesteld, zijn romantisch. De buitenlandtrip moet zorgen voor "nieuw perspectief", maar wat is dat? Dat is subjectief, niet meetbaar en veel te breed geformuleerd. De cijfers van de zorgaanbieders worden niet onderbouwd met onderzoeksgegevens. Het is toch niet zo moeilijk om alleen maar overheidsgeld uit te geven als de vooraf gestelde doelen ook bereikt worden? Dit is weer typisch een voorbeeld van het hulpverlenerscircuit dat in de knoop zit. De overheid zet een zak met geld op tafel voor een woon-werkproject of een mooie loop- of boottocht in het buitenland en koopt daarmee als het ware een goed gevoel. De doelen worden niet bereikt, de jongere valt terug in zijn oude gedrag, maar het geld is wel op en de hulpverleners hebben hun salaris weer binnen.

Een krachtige overheid vraagt waar voor haar geld, vraagt resultaten voor de jongeren om wie het gaat. Nog steeds echter, drie jaar nadat minister Rouvoet is begonnen zijn stoel op te warmen, is er geen uitsluiting van alle goedbedoelde ideeën die niet bewezen effectief zijn.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Mevrouw Agema zegt dat de doelen niet worden bereikt bij dit soort buitenlandse projecten. In het inspectierapport wordt juist gewezen op de risico's van dit soort projecten, maar tegelijkertijd wordt gezegd dat het heel moeilijk is om de effectiviteit vast te stellen vanwege de brede variatie van de projecten. Zou het niet verstandiger zijn aan de minister te vragen of deze projecten hun doel inderdaad niet bereiken en op dit punt een harde inventarisatie te krijgen?

Mevrouw **Agema** (PVV): Drie jaar geleden vroeg mijn fractie daar al om, mijnheer Voordewind. Drie jaar geleden is mijn fractie al begonnen met vragen naar bewezen effectieve methodes die in de jeugdzorg kunnen worden toegepast. Het is echter de coalitie, waar ook de heer Voordewind toe behoort, die dit tot nu toe niet ziet zitten. De coalitie wil niet uitgaan van bewezen effectieve methodes. Er zijn duizenden methodes die worden toegepast zonder dat nut of noodzaak aangetoond is, zonder dat achteraf aangetoond is dat de jeugd daadwerkelijk geholpen is. Dat is ook het beleid van de heer Voordewind.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Zo kennen wij de PVV-fractie weer: karikaturen maken van standpunten. Dit doet absoluut geen recht aan de feiten. Ook ik heb jarenlang gezegd dat wij in de jeugdzorg veel meer naar bewezen effectieve methodes moeten. De minister is daar absoluut niet doof voor geweest. Hij heeft in het afgelopen jaar een inventarisatie van die bewezen effectieve methodes ontwikkeld. Die staan ook op de website. Steeds meer is de neiging aanwezig om van dergelijke methodes gebruik te maken, maar tegelijkertijd horen wij ook geluiden dat voor met name multi-probleemgezinnen geen eenduidige oplossing, geen eenduidig bewezen methode bestaat om de problematiek aan te pakken. Dat moet mevrouw Agema toch erkennen.

Mevrouw **Agema** (PVV): Zeker. Ik ga even terug naar het begin van de interruptie van de heer Voordewind. Het waren wel de moties van mijn fractie die nooit door de coalitie zijn gesteund. Drie jaar geleden kwamen wij al met voorstellen om te komen tot alleen maar bewezen effectieve methodes. Er kan nu wel een lijst zijn, maar de praktijk is dat er nog steeds een veelheid van onbewezen effectieve methodes toegepast wordt. Het bewijs ligt voor ons. Ook nu zijn er nog projecten in het buitenland waarbij kinderen worden uitgebuit en veertien uur per dag moeten werken, zesentwintig uur per week. Dat is wel de verantwoordelijkheid van deze minister en van deze coalitie. Die verantwoordelijkheid wordt onder andere door de ChristenUnie niet genomen.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Mevrouw Agema kan haar stem wel weer verheffen, maar ik heb geen motie van mevrouw Agema nodig als ik in debatten de toezegging van de minister heb gekregen dat hij er zo veel mogelijk naar streeft om tot effectieve en bewezen methodes te komen. Dat gebeurt ook, want wij zien hoe de lijst op de website inmiddels gegroeid is.

Mevrouw **Agema** (PVV): De realiteit is dat er wel een lijst is, maar dat er in de praktijk nog steeds de mogelijkheid is om gebruik te maken van duizenden niet bewezen effectieve behandelingen. Daarom kan het gebeuren dat

Agema

kinderen in het buitenland met misstanden te maken krijgen. Ik hoop dat de ChristenUniefractie hier vandaag zegt dat zij het niet accepteert dat kinderen met problemen blootgesteld worden aan zulke risico's in het buitenland. Te weinig scholing. Te weinig rechtszekerheid.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Voorzitter. Collega Çörüz van de CDA-fractie is stelselmatig bezig om, ook bij moties, ervoor te zorgen dat alleen effectieve methoden worden ingezet. De overgang daartoe is bijvoorbeeld gemaakt in de justitiële jeugdzorg. Kan mevrouw Agema mij uitleggen waar zij vandaan haalt wat zij zegt over "de coalitie"? Heeft zij wel eens een motie van collega Çörüz ondersteund?

Mevrouw **Agema** (PVV): Jazeker. De heer Çörüz is een uitstekend Kamerlid, maar we bespreken hier vandaag een rapport over een situatie die speelt en waarbij niet bewezen effectieve methoden worden toegepast, in het buitenland, waar wij onze jongeren aan blootstellen. Daar gaat het om. Op dat punt kijkt de coalitie de andere kant op en ik verlang van de coalitie dat zij nu eens zegt: we stoppen. We vragen deze minister om in ieder geval te stoppen met al deze verschrikkelijk slechte projecten waarbij kinderen worden uitgebuit, waarbij ze 14 uur per dag moeten werken, 6,5 dagen per week.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Ze zal op haar wenken worden bediend.

Mevrouw **Agema** (PVV): Eindelijk.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. Misschien dat de vraag aan mevrouw Agema moet zijn of zij wil dat alle niet wetenschappelijk bewezen methodes per direct worden stopgezet in de jeugdzorg.

Mevrouw **Agema** (PVV): Ja, dat lijkt mij een goed begin.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Oké. Hebt u enig idee wat de situatie is waarop wij dan uitkomen in deze sector?

Mevrouw **Agema** (PVV): Het probleem is op dit moment dat er een veelheid is aan allerlei probeersels waar heel veel kinderen alleen maar door geschaad worden en niet verder mee komen. Met die veelheid is geld gemoeid, we weten niet wat de uitkomst is en we weten ook niet of het eerder schadelijk is dan dat het de situatie verbetert. Daar moeten we vanaf. Ik vind het onverantwoordelijk gedrag van Bureaus Jeugdzorg en van de minister dat wij niet bewezen effectieve methoden nog altijd toestaan in dit land. Ik vind het onacceptabel.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. Ik vind het onacceptabel zoals mevrouw Agema praat over alle hulpverleners in de sector, laat ik dat dan ook maar gezegd hebben. Natuurlijk moeten we toewerken naar zo veel mogelijk wetenschappelijk onderbouwde methodes, maar laten we niet omslaan naar de andere kant en zeggen dat elke methode die niet is voorzien van een wetenschappelijk fundament dus slecht is, schadelijk voor kinderen et cetera. Als dat uw benadering wordt, mevrouw Agema, dan moet u inderdaad de sector nu stilzetten en al die kinderen naar huis sturen, totdat er veel meer wetenschappelijk onderzoek is naar methodes.

Daar zit nog een geweldige lacune. U trekt echter de omgekeerde conclusie en zegt: het deugt allemaal niet en de hulpverlening deugt ook niet. Daarmee doet u die sector geweldig tekort.

Mevrouw **Agema** (PVV): Als de heer Dijsselbloem het rapport had gelezen dat voor ons ligt, dan had hij kunnen concluderen dat ik de dingen die ik hier nu zeg, uit het rapport heb. De huidige situatie is dat er misstanden zijn, dat er projecten zijn die niet werken, dat er jongeren zijn met een grotere kans om schade op te lopen dan beter te worden, dat gastoudergezinnen in het buitenland vaak geen Nederlands spreken, dat er achterstand opgelopen wordt op school. Alles wat ik hier vandaag gezegd heb, haal ik uit het rapport en ik vind het een gevalletje van de andere kant op kijken als de heer Dijsselbloem dat wil ontkennen.

De **voorzitter**: U vervolgt uw betoog.

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. Een krachtige overheid vraagt waar voor haar geld en vraagt resultaat voor de jongeren om wie het gaat. Nog steeds, drie jaar later, hebben we echter niet meer dan goed bedoelde ideeën. Als klap op de vuurpijl heeft minister Rouvoet al minstens een jaar het vandaag besproken rapport van de inspectie op zijn bureau liggen. Waarom, voorzitter? Waarom staan daarvoor geen excuses in zijn brief? Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Hoeveel kinderen hebben extra risico gelopen? Welke incidenten hebben zich in dit jaar nog voorgedaan? Hoeveel incidenten hadden voorkomen kunnen worden? Is het toespreken van het IPO en de zorgaanbieders de enige maatregel die de minister kan verzinnen?

Al in 2007 waren er problemen in het buitenland met projecten. Een aantal is toen gestopt. De PVV-fractie is tegen het in het buitenland plaatsen van jeugdzorgjongeren. Ga maar naar Drenthe als het zo nodig moet, mits bewezen effectief. In eigen land zijn nog genoeg bouwwerken om te herstellen en er zijn ook genoeg boten. Een enkele uitzondering kan een slachtoffer van een loverboy zijn, dat ook nog eens betrokken is bij het strafproces tegen zo'n griezel. Vorig jaar ontmoette ik er zelf een op vakantie in Zuid-Afrika. De moeder van het meisje zat toevallig in het appartementje naast mij. Het probleem daar was echter ook dat ze, ondanks dat ze uit die situatie gehaald was, al maandenlang niet naar school was geweest. Dus ook daarvoor geldt weer dat het niet de ideale oplossing is. Ook voor haar geldt dat scholing nu juist datgene is wat haar kan helpen bij het herstel en bij het vinden van een nieuwe plek in de samenleving.

□

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Ook de fractie van de ChristenUnie was geschokt over de berichten over hoe het gaat met de jongeren die in het buitenland worden opgevangen in de opvanghuizen aldaar. Ik noem met name dat er soms veertien uur gewerkt moet worden. Collega's hebben dit ook al gezegd. Ook treden sommige ouders de jongeren schreeuwend en scheldend tegemoet.

Met de minister zijn wij wel van mening dat deze vorm van opvang een meerwaarde kan hebben, mits er een goede verbinding gelegd kan worden tussen de

Voordewind

leerervaring in het buitenland en de thuissituatie. Dan moet eveneens een goed toezicht mogelijk zijn op de kwaliteit van de zorg. Ik dank de minister dan ook voor zijn brief die wij onlangs hebben ontvangen en de maatregelen die hij daarin aankondigt. Wel vraag ik de minister waarom het een jaar heeft moeten duren voordat hij met deze brief is gekomen. Wat is er in dat jaar gebeurd en welke specifieke acties heeft de minister ondernomen? Hebben wij daarmee niet te veel tijd verloren?

De minister stelt ook voor om landen die buiten het EER-gebied vallen, eruit te halen. Welke consequentie heeft die maatregel voor de lopende projecten? Kan de minister daar inzicht in verschaffen?

Hoe kan de minister garanderen dat het toezicht dat er moet komen, er ook daadwerkelijk komt? De vier buitenlandse inspectiediensten moeten namelijk nog georganiseerd worden. Gaan die buitenlandse inspectiediensten alleen maar op signalen af van de Nederlandse inspectie of gaan zij ook vooraf toezicht houden op de kwaliteit van de projecten?

Als het gaat om het toezicht van BJZ, maak ik even een sprongetje naar de Nederlandse situatie. In Nederland zijn twee incidenten geweest bij gezinshuizen. Die hebben tot gevolg gehad dat de bureaus jeugdzorg alsook bijvoorbeeld de William Schrikker Groep en de landelijke voogdij-instellingen gestopt zijn met de financiering van nieuwe initiatieven voor gezinshuizen. Daarmee lijkt het kind met het badwater te zijn weggegooid. Ook lijkt het erop dat wij daardoor nu veel plaatsen onbezet laten, als het gaat om de gezinshuizen die niet in aanmerking komen voor bijvoorbeeld een pgb of een financiering door het Bureau Jeugdzorg. Waarom hebben wij dat zo rigoureuus voorgesteld bij BJZ en waarom kan BJZ niet de goeden eruit halen en de kwaden dan maar geen financiering meer verstrekken?

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Ik heb nog een vraag aan de heer Voordewind over zijn standpunt aangaande de buitenlandse projecten. Begrijp ik het goed dat de heer Voordewind zegt "wij kunnen met al die inspecties nu best wel afspraken maken, dus met de Spaanse inspectie volgens de Spaanse richtlijnen, en wij kunnen doorgaan met het screenen van Spaanse gezinnen"? Is het dan niet zo dat de heer Voordewind er hiermee voor pleit om een heel bureaucratisch circus op te tuigen met de kostbare tijd en het kostbare geld waarover wij beschikken? Je zou toch eigenlijk moeten willen dat de focus komt op goede Nederlandse jeugdzorg, waarmee ook het nodige aan de hand is, zoals wij weten?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Mijn vragen aan de minister waren ook de volgende. Hoe gaat de inspectie via de buitenlandse inspectiediensten lopen? Is dat haalbaar? Gaan zij alleen maar achteraf op signalen reageren of gaan zij ook vooraf wat mij betreft aselect steekproeven nemen om te bepalen hoe het met de kwaliteit gesteld is? Oftewel: is die route begaanbaar om goed toezicht te houden? Ik vraag dat dus aan de minister. Ik heb nog twee slotopmerkingen. Mede daarmee hoop ik uw zorgen over het verloop te kunnen wegnemen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Hoe je het ook wendt of keert, de Nederlandse inspectie zal, al

of niet samen met aanbieders van jeugdzorg, daar nu werk van moeten maken. Zo moeten de projecten bekeken worden: waar deugt het niet en waar wel. Het gaat om allemaal toestanden. Eigenlijk moet je al die extra energie daarvoor niet willen; die energie moet je namelijk in Nederland stoppen, waar het wat dit betreft al zo slecht gaat. Zou dat voor u geen goed uitgangspunt kunnen zijn?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Zo ver ben ik nog niet. In een slotopmerking wilde ik ook aan de minister vragen om, nu wij dit verontrustende rapport hebben van de inspectie, op zeer korte termijn een overzicht te geven van de buitenlandse projecten, zodat wij kunnen zien welke wel en welke niet succesvol zijn. Daarna besluiten wij of wij hiermee überhaupt moeten doorgaan. De vraag over de inspectie hoef ik nu niet meer te beantwoorden, want ik wil een duidelijk antwoord van de minister. Wij weten nu alleen de risico's zoals de inspectie die heeft aangegeven, maar ik weet nog niet of ook hierbij het kind met het badwater wordt weggegooid. De inspectie geeft namelijk ook aan dat deze projecten ertoe kunnen bijdragen dat de jongeren weer op de rit komen. Nogmaals, ik ben nog niet zo ver.

De **voorzitter**: Tot slot, mevrouw Dezentjé.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Ik betreur het dat de heer Voordewind er toch voor kiest om weer een onderzoek te laten doen. Daar gaat weer ik weet niet hoeveel tijd overheen, terwijl jongeren nog steeds naar al die plekken worden toegebracht zonder dat er zekerheden zijn over de vraag waar het wel en niet goed gaat en zonder dat de Inspectie jeugdzorg erop kan toezien. Dat laatste is immers ook nog steeds de dagelijkse praktijk. Waarom zegt de heer Voordewind niet: stop daarmee nou gewoon en richt je op de Nederlandse jeugdzorg? Volgens mij is dat ook een onbegaanbare weg.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Ik ben het eens met mevrouw Dezentjé-Hamming wat betreft de kinderen onder de zestien jaar. Ik vind dat kinderen onder de zestien jaar niet ver van hun ouders verwijderd moeten zijn. Als het slecht met hen gaat, moet er geen heel grote geografische barrière zijn om de kinderen te kunnen bezoeken en om de kinderen naar huis te kunnen laten komen. Ik overweeg samen met mevrouw Van Toorenburg om in de tweede termijn een motie in te dienen om de minister te laten bezien of wij niet per direct moeten stoppen met buitenlandse zorg voor kinderen onder de zestien jaar.

Ik ben echter niet zo ver dat ik vind dat wij alle projecten moeten stopzetten. Ik heb gelezen in het rapport van de inspectie dat er wel degelijk een bijdrage geleverd kan worden aan de verbetering van de situatie van de kinderen, maar ik wil dan wel de garantie hebben van de minister dat deze projecten daartoe ook leiden. Wat mij betreft kan een volgend onderzoek een quickscan zijn. Het gaat niet om zo veel projecten. Het gaat geloof ik om 333 kinderen. Ik wil dat op heel korte termijn van de minister weten.

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. De heer Voordewind is er nog niet uit of wij moeten doorgaan met die projecten in het buitenland. Hij zet ook vraagtekens bij de

Voordewind

kwaliteit en hij wil er eerst meer informatie over, naast alle punten die al naar voren zijn gebracht in het rapport. Het gaat er hierbij echter ook om dat deze jongeren in de schoolgaande leeftijd zijn en dat de waarborg van scholing in het buitenland eigenlijk niet te bieden is. Moet het niet op voorhand zo zijn dat er per definitie veel minder kinderen naar het buitenland worden gestuurd omdat zij eigenlijk in Nederland aan hun toekomst zouden moeten werken middels scholing?

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Scholing is natuurlijk cruciaal, vooral voor jonge kinderen. Ik zie deze projecten ook meer als een time-out, als een korte periode en niet als zeer lange periode. Ik zou een periode van langer dan zes maanden slecht vinden. Ik verzoek de minister daarom ook om ervoor te zorgen dat de kinderen daar kortdurend worden opgevangen, zodat zij een zo kort mogelijke periode geen onderwijs krijgen.

Mevrouw **Agema** (PVV): Ik denk dat een voorwaarde moet zijn dat deze projecten in ieder geval niet buiten de schoolvakanties vallen. Tegelijkertijd: waar ligt de grens als de projecten binnen schoolvakanties vallen en als het boottochtjes betreft voor kinderen die het wat moeilijker hebben? Er zijn immers heel veel kinderen die graag in de zomervakantie boottochtjes willen maken en die het ook niet altijd even makkelijk hebben thuis.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Dit is weer een bagatellisering van het probleem van de groep waarvoor wij nu spreken. Het gaat hierbij echt om laatstekansgroepen die naar het buitenland worden gebracht. Dit zijn geen jongeren van wie je zegt: die kunnen ook wel eens een reisje gebruiken richting de Moezel in Duitsland. Dit is echt een verkeerde weergave van de stand van zaken. Het gaat hierbij om jongeren met grote problemen, waar de jeugdzorg al tegenaan is gelopen en waarmee de jeugdzorg niet uit de voeten kan. Dit is echt een laatste kans voor deze jongeren om hun leven weer op de rit te krijgen. Wat mij betreft is het een soort time-outregeling. Dat zou ook de insteek van de minister moeten zijn.

De **voorzitter**: U vervolgt uw betoog.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. De twee opmerkingen die ik nog wilde maken, heb ik inmiddels kwijt gekund in mijn antwoorden op de interrupties.

□

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA): Voorzitter. Hoe is het mogelijk? Al in 2006 kwam aan het licht dat er grote risico's kleven aan jeugdzorgprojecten in het buitenland. De Inspectie jeugdzorg had onderzoek gedaan en geconcludeerd dat de kwaliteit niet is gegarandeerd en dat het toezicht niet op orde is. Heel kwetsbare en, daarover geen misverstand, vaak ook heel lastige kinderen zijn ver van huis overgeleverd aan niet-deskundige begeleiders. Minderjarige kinderen worden aan het werk gezet, krijgen nauwelijks onderwijs en kunnen nergens aan de bel trekken als zij in gevaar zijn waardoor misstanden kunnen voortduren. De contracten deugen niet. Wij kennen de projecten en daarvan worden wij niet vrolijk.

Er zijn in 2007 aanbevelingen gedaan. De minister onderschreef ze en het werd oorverdovend stil. Drie jaar

later zijn wij nauwelijks iets opgeschoten. O ja, er is een Werkgroep Buitenlands Zorgaanbod gestart die zich ten doel heeft gesteld om een convenant op te stellen waarin afspraken beschreven staan over de kwaliteitsbewaking en het toezicht. Mogen wij weten wat dat concreet heeft opgeleverd?

De inspectie heeft gelukkig niet stilgezeten en heeft nader onderzoek gedaan, een vooronderzoek. Dat is afgerond in januari 2009. Men heeft risico's beschreven en handreikingen gedaan. Dit onderzoek kunnen wij nu pas inzien. Wij horen graag van de minister waarom dat zo lang heeft geduurd. Hij wist van onze bezorgdheid, hij wist van onze belangstelling. Nu de media zich roeren en om opheldering wordt gevraagd, komt de minister met onbevredigende antwoorden. Hij is niet echt verantwoordelijk, hij gaat alleen over het stelsel en de randvoorwaarden, de provincies zijn verantwoordelijk, en het buitenlandse zorgaanbod moet alleen worden ingezet als wij weten dat het werkt. Laten wij meteen duidelijk zijn: wij weten helemaal niet of het werkt. Natuurlijk, de aanbieders zeggen: in 75% tot 100% van de gevallen wordt het gewenste resultaat behaald. Die cijfers zijn alleen niet onderbouwd door onderzoeksgegevens. Wij weten over de effectiviteit dus gewoon helemaal niets. De minister wil nu pas dat Nederlandse zorgaanbieders afspraken gaan maken over kwaliteit. Zo moet er een hulpverleningsplan komen – me dunkt – en buitenlandse instellingen moeten toezichthouders gaan toelaten. Buitenlandse organisaties moeten gaan kijken of het gebeurt volgens de Nederlandse regels. Wie bepaalt wat kwaliteit is?

Alles overziend is het bedroevend. Wij weten al jaren dat er risico's kleven aan die goedbedoelde projecten, die op het eerste gezicht kansrijk lijken. Maar die gepresenteerde schittering verblindt. De minister en ook de inspectie mogen oog hebben voor de veronderstelde toegevoegde waarde, maar wat mijn fractie betreft, is de prijs te hoog. Wij willen dat de minister hier in elk geval direct een einde aan maakt voor kinderen onder de zestien jaar en in ieder geval tijdelijk voor kinderen boven de zestien jaar, die straks alleen vrijwillig, met toestemming van ouders en voogd, naar het buitenland mogen als de kwaliteit en het toezicht op orde zijn. Er moet een meerwaarde zijn aan die projecten. Alleen dan zal inzichtelijk worden of het effectief is. Wij herinneren ons nog heel goed dat heel stoere tv-programma waarin de jongeren stevig werden aangepakt in de bush. Het leek zo mooi, maar de aflevering "Hoe is het ze vergaan?" is, geloof ik, om 23.45 uur uitgezonden. En waarom? Het was een ontluisterend beeld: ver van huis en nog veel verder van huis aan het einde van het project.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Het CDA slaat hier ferme taal uit richting deze minister. Ik moet wel zeggen dat ik het CDA ook zo ken: vaak blaffen, maar niet bijten. In eerste termijn gaat het nog goed en in tweede termijn wordt het allemaal al heel wat gematigder. Wat vindt mevrouw Van Toorenburg van het feit dat de minister dit rapport een jaar lang voor de Kamer heeft achtergehouden?

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA): Ik hoop dat mevrouw Dezentjé blijft tot het einde van de tweede termijn. Zij zal zien dat wij behalve blaffen beslist bijten. Maar dat weet zij ook. Het is een beetje een karikatuur, een beetje flauw.

Van Toorenborg

Ik heb gevraagd hoe het mogelijk is dat wij nu pas het rapport mogen inzien. Laten wij eens even horen wat de minister erover zegt.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Wij zitten hier om daarover te praten.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Precies, en die vraag heb ik gesteld. Laat de minister daar maar eens op antwoorden.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Maar welke consequenties verbindt u er nu aan dat de minister voor Jeugd en Gezin zo'n belangrijk rapport, waar echt alle alarmsignalen door af zouden moeten gaan, ook bij u, heeft achtergehouden? Het is onder het tapijt geschoffeld. Het is niet naar de Kamer gegaan. Wij zijn er niet over geïnformeerd en wij hebben er dus niet eerder over kunnen debatteren en er niet eerder een oordeel over kunnen vellen. Hoe oordeelt u daarover als CDA?

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Daar oordeel ik over als ik hoor van de minister hoe dit in vredesnaam heeft kunnen gebeuren.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Hoe oordeelt u erover?

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Ik oordeel op het moment ...

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Ik ga zo dadelijk van de minister horen hoe hij daarover oordeelt, maar hoe oordeelt u erover? Wat vindt u daar nu van?

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Daar kan ik pas iets van vinden als ik hoor waarom de minister dit gedaan heeft. Dan zal ik mijn oordeel hebben over de verdediging op dat punt. Eerder kan ik dat niet.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Maar had u hier niet veel eerder met de minister over in debat willen gaan? In het jaar dat dit rapport op de plank heeft gelegen, zijn almaar die kinderen naar het buitenland gegaan, met al die problemen waar u nu zo hard over – ik wil niet zeggen "tettert" – debatteert en waar u de minister toch behoorlijk mee om de oren slaat.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): U herhaalt mijn inbreng. Ik begrijp niet waarom u mij die vraag stelt. Die vraag heb ik namelijk aan de minister gesteld. Ik heb geconstateerd dat er een werkgroep aan de slag is geweest, waarvan ik niet weet wat die heeft gedaan. Heeft die werkgroep op basis van het rapport bepaalde dingen gedaan? Ik heb geen idee. Dat zijn mijn vragen aan de minister. U kunt mijn inbreng herhalen – dat is heel verfrissend – maar ik zou graag antwoord willen hebben van de minister.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Mevrouw Van Toorenborg onderbouwt haar voorstel om te stoppen met de buitenlandprojecten, in ieder geval voor kinderen onder de zestien jaar, met het argument dat niet bewezen is dat ze effectief zijn. Ik begrijp haar voorstel, maar tegelijkertijd staat zij achter de experimenten die op dit moment plaatsvinden in de campussen in Nederland, waarvan

ook niet bewezen is dat ze effectief zijn. Hoe rijmt mevrouw Van Toorenborg dit met elkaar?

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Niets wat je op een bepaald moment begint, is direct effectief. Dan kunnen wij dus meteen stoppen met iedere poging om te bekijken hoe wij binnen de jeugdzorg goede behandelmethoden kunnen ontwikkelen. Wij kunnen niet per definitie zeggen dat met alles gestopt moet worden. Dat is de realiteit. Zo gaan de processen. Ik heb ook zelf projecten ingediend die beoordeeld moeten worden. Op een bepaald moment moet je starten, maar tegelijkertijd moet er een wetenschappelijke evaluatie plaatsvinden om direct te weten wat er gebeurt. Zo willen wij ernaar kijken. Soms moet een project de ruimte krijgen om te kunnen zien of het werkt. Deze projecten zijn uit 2006.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Mevrouw Van Toorenborg wil stoppen met al die projecten, terwijl zij niet kan bewijzen dat alle projecten niet werken. Vandaar mijn voorstel om op korte termijn te inspecteren hoe het daar gesteld is met de veiligheid en de behandeling van die jongeren. Laten wij vooral de goede projecten die er misschien zijn, niet per direct om zeep helpen.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Het heeft te maken met een appreciatie van het risico. Wij vinden dat er zulke grote risico's aan verbonden zijn dat ermee gestopt moet worden. Voor jongeren boven de zestien moeten de kansen en bedreigingen geanalyseerd worden en er moet gezorgd worden voor toezicht en kwaliteit. Misschien kunnen wij hiermee verder gaan voor jongeren boven de zestien, met de criteria die ik heb genoemd.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Dan zou ik ook graag een uitspraak willen van mevrouw Van Toorenborg over de particuliere jeugdzorg in ons eigen land. Daar zijn ook misstanden. Dan moet zij zo consequent en ook daarmee per direct stoppen.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Wij hebben in ieder debat gezegd dat een project onmiddellijk gestopt moet worden als er misstanden aan de orde zijn. Dat is dus niets nieuws. Creëer geen verschil dat er niet is.

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. De bijdrage van mevrouw Van Toorenborg was bijzonder pittig. Ik heb zelden mogen meemaken dat door een woordvoerder van het CDA een rapport zo fel aangehaald werd. Dat was ook terecht. Veel fracties hebben vandaag over die conclusies gesproken.

De oplossing van de CDA-fractie interesseert mij ook wel. Zij wil dat per direct geen jongeren beneden de zestien naar het buitenland worden uitgezonden en ook jongeren boven de zestien voorlopig niet meer worden uitgezonden. Er moet een inventarisatie komen en daarna wordt bekeken wat goed is.

Wat verstaat mevrouw Van Toorenborg onder "per direct"? Is dat nu deze maand, of wordt eerst afgewacht wat de minister zegt en is het misschien over een halfjaar of over een jaar? Neemt de fractie van het CDA de veiligheid van deze kinderen echt serieus en eist zij van de minister dat het direct gestopt worden voor jongeren beneden en boven de zestien jaar en dat pas daarna geëvalueerd wordt?

Van Toorenborg

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Voorzitter. Dat is een prima samenvatting. Per direct is nu!

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Het moge duidelijk zijn dat uit de eerste termijn van mevrouw Van Toorenborg heel weinig vertrouwen spreekt in de door de minister voorgestelde maatregelen. Mijn verbazing was dezelfde als die van mevrouw Langkamp. Als zij zo kritisch is op alle projecten in het buitenland, waarom is zij dan niet net zo kritisch op de particuliere jeugdzorg? Als er een motie wordt ingediend die ertoe strekt dat er in Nederland geen particuliere jeugdzorg meer mogelijk is voor jongeren beneden de 16 jaar, stemt zij daar dan voor?

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Ik heb het niet over particuliere jeugdzorg voor jongeren beneden de zestien jaar in Nederland. Als er ergens misstanden waren, zijn die instellingen gelukkig per direct gesloten. Ik heb ook kinderen vanuit een jeugdinstelling naar Frankrijk zien gaan en terugkomen. Zij konden bijna weer worden ingeschreven op het moment dat het daar klaar was. Mevrouw Azough heeft heel goed verstaan dat ik geen vertrouwen heb in die buitenlandse projecten.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Dus ongeacht de inventarisatie van de minister, mevrouw Van Toorenborg blijft tegen het sturen van 16-minners naar projecten in het buitenland, ook al zouden deze succesvol zijn?

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Absoluut, het is helemaal klaar voor 16-minners. Voor de toekomst wil ik graag weten welke projecten wel kansrijk zijn en kunnen werken. Misschien kunnen wij daar dan jongeren boven de zestien naar toe sturen, maar onder de zestien niet!

□

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. U krijgt van mij in eerste en tweede termijn een genuanceerd verhaal. Misstanden moeten worden aangepakt. Er zijn opnieuw misstanden blootgelegd. Ik sluit mij aan bij de vragen van collega's over de voorgeschiedenis, waarom het zo lang heeft geduurd, waarom het onderzoek nu pas openbaar gemaakt is et cetera.

Tegelijkertijd stel ik vast dat wij genuanceerd moeten blijven in ons oordeel. Ik volg niet de collega's die zeggen dat alle projecten en alle vormen van jeugdzorg in het buitenland stopgezet moeten worden. De inspectie geeft ook aan dat het effect kan hebben. Zij wijst wel op aspecten als nazorg, maar zij blijft genuanceerd in algemene zin.

Misstanden kunnen zich voordoen. Daarmee kom ik op het punt wie verantwoordelijk is voor de kwaliteit van de ook in het buitenland ingekochte zorg. Dat zijn in principe de provincies. Tegelijkertijd geeft de minister in zijn brief een aantal kaders aan dat hij nu toch tamelijk dwingend aan de provincie wil meegeven, zaken die gewoon geregeld moeten zijn. Dat zijn tamelijk elementaire zaken en dat roept de vraag op of er eigenlijk wel een kwaliteitskader was. Waarom moet dat in buitenland en in het binnenland zo van elkaar verschillen?

Het roept ook een vraag op over de rolverdeling tussen de minister en de provincie en de inspectie. Dat komt nog wel terug bij de toekomst van de jeugdzorg. De minister is systeemverantwoordelijk en dat plaatst

hem soms in een onmogelijke positie. Dat geldt echter ook voor de Kamer, want zij wordt ook geacht verantwoordelijkheid te dragen voor een goede jeugdzorg in Nederland. De provincie heeft niet alleen maar een platte uitvoerende taak, maar ook een grote beleidsvrijheid, bijvoorbeeld op het punt van kwaliteit. De minister vraagt nu de provincie kwaliteitsmaatstaven aan te leggen, maar moet dat niet gewoon landelijk worden vastgelegd?

Dan kom ik op de relatie tussen de minister en de inspectie. Als de provincies namelijk de zorg inkopen en de kwaliteitsmaatstaven zelf mogen aanleggen, betekent dit dat de inspectie, afhankelijk van welke provincie het betreft, op een andere manier toezicht moet uitoefenen aan de hand van andere maatstaven. Dat moet elke keer op basis van andere contracten en een andere inhoud. Dat is toch wel buitengewoon ingewikkeld. Er moet toch een landelijk kwaliteitskader zijn waarvoor de minister verantwoordelijkheid neemt? Hij moet zelf verantwoordelijkheid nemen en die niet delegeren. Anders is namelijk ook zijn verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het systeem en zijn relatie tot de inspectie buitengewoon mistig.

Dan kom ik bij mijn laatste punt over de buitenlandse inspecties. Nadat er een kwaliteitsmaatstaf is aangelegd en ervoor is gezorgd dat de Nederlandse inspectie daar ook daadwerkelijk toezicht op kan houden in het buitenland, lijkt het mij dat wij niet moeten vertrouwen op buitenlandse inspecties. Mij staan documentaires over jeugdzorg in landen als Roemenië en Bulgarije levendig voor de geest. Ik heb weinig vertrouwen in de inspectie op de jeugdzorg in dat soort landen. Dat is natuurlijk genuanceerd en dat zal anders zijn in andere landen in Europa, maar daarop mogen wij niet vertrouwen.

De **voorzitter**: Mijnheer Dijsselbloem. Mijnheer Dijsselbloem!

Mevrouw Dezentjé wil u graag een vraag stellen.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Excuus voorzitter, ik was klaar.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Mijnheer Dijsselbloem, ik hoop dat u er nog wel een beetje zin in hebt.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Is dat een voorwaarde? Niet altijd.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Het lijkt mij wel dat dit een voorwaarde is voor het debat.

De heer Dijsselbloem heeft geen enkel vertrouwen in buitenlandse inspecties, zo blijkt uit het slot van zijn betoog. Tegelijkertijd zegt hij niet dat er moet worden gestopt met buitenlandprojecten. Blijkbaar wil de heer Dijsselbloem dus dat de Nederlandse inspecties al die landen afgaan om daar te controleren of de kinderen in goede handen zijn. Heb ik dat zo goed begrepen?

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Ik wil vooropstellen dat het niet zo is dat ik geen enkel vertrouwen heb in buitenlandse inspecties. Ik heb alleen gezegd dat er niet kan worden vertrouwd op inspecties in het buitenland en dat het toezicht daaraan niet kan worden overgelaten. In sommige landen zal dat prima in orde zijn, maar ik heb er grote twijfels bij of dat in andere landen ook zo is. Wij

Mevrouw Langkamp (SP)

© M. Sablerolle – Gouda

sprekend over heel de Europese Economische Ruimte. Dat is een heel groot werkgebied, waarvan dan voortaan moet worden uitgegaan.

Ik moet vaststellen dat er blijkbaar geen kwaliteitsmaatstaven zijn. Daarnaast moeten de provincies hun verantwoordelijkheid nemen. Als zij projecten inkopen of ruimte geven aan zorgaanbieders om hun werk deels in het buitenland te doen, zal de provincie moeten zeker stellen dat daar kwaliteit wordt geboden, dat de veiligheid op orde is en dat kinderen echt effectieve zorg krijgen. Dan is de vraag wie daar uiteindelijk toezicht op houdt. Het lijkt mij dat de Nederlandse inspectie bij die instellingen in het buitenland toegang moet krijgen. Als dat niet kan, als dat niet uitvoerbaar is, dan hoor ik dat graag van de minister. Dan ontstaat er een andere discussie. Ik wil echter niet bij voorbaat vertrouwen op de jeugdzorg in Roemenië.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Nee, dat doe ik dus ook niet. Dat is voor mij reden om te zeggen dat daarmee moet worden gestopt. De heer **Dijsselbloem** zit net als ik in de werkgroep Toekomstverkenning Jeugdzorg en wij horen tijdens hoorzittingen dat er echt iets flink mis is in de jeugdzorg. Deelt de heer **Dijsselbloem** niet mijn mening dat nu alle focus erop gericht moet worden om het in Nederland goed op de rails krijgen, in plaats van opnieuw zo'n heel bureaucratisch circus op te tuigen om toch maar die leuke buitenlandprojectjes mogelijk te maken?

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Het zou nooit mijn doelstelling zijn om leuke buitenlandprojectjes mogelijk te maken. Ik waarschuw alleen voor het volgende. Dit voorbeeld legt namelijk bloot dat het systeem van elementaire kwaliteit van zorg en het toezicht daarop, niet op orde is. Dat is in Nederland al zorgwekkend en dat is in het buitenland nog zorgwekkender. Mijn tweede zorg is dat wij als politiek elke keer in een bepaalde kramp schieten. Ik hoor hier collega's zeggen dat jongeren niet meer in appelbomen mogen klimmen zonder helm. Ik hoor hier collega's zeggen dat die jongeren per definitie niet meer naar het buitenland mogen. Ik hoor hier collega's zeggen dat die jongeren elke dag in de schoolbanken moeten zitten, maar we

hebben het over jongeren die totaal niet aan onderwijs toe kunnen komen, omdat zij zeer in de war zijn of zeer worden bedreigd et cetera. Laten we ook in onze reactie een keer de maatvoering houden. Daar roep ik u ook toe op.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Dank u wel voor deze preek, maar ik voel mij niet aangesproken want ik heb die opmerkingen niet gemaakt. Waar liggen uw prioriteiten nu eigenlijk? Ligt uw prioriteit bij het op orde krijgen van de Nederlandse jeugdzorg of bij het op orde krijgen van die 333 kinderen in de buitenlandzorg, met alle bureaucratische excessen van dien, want daar hebben we het dan over?

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Ik maak daarin geen enkel onderscheid. Het zijn allemaal Nederlandse kinderen die goede zorg nodig hebben. Als een tijdelijk verblijf in het buitenland, dat naar wij allemaal hopen zo kort mogelijk is, daarbij kan helpen, wijs ik dat niet bij voorbaat af. Die preek had u wel aan moeten spreken, want u bent wel een van de collega's die weer volstrekt doorschieten op basis van iets wat fout gaat. Wat fout gaat, moet worden aangepakt. Als dat een groter probleem blootlegt, namelijk dat de kwaliteitszorg niet op orde is, zoals hier aan de hand is, moeten we dat ook aanpakken, maar schiet niet elke keer door, door een compleet zorgaanbod te sluiten en te zeggen: dit mag niet, dat mag niet. Die sector moet ook gewoon professioneel zijn werk kunnen doen. Dat vraag ik van ze, maar u moet ze daar ook de ruimte voor geven.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik wil niet flauw doen, maar ik hoorde u zeggen dat jongeren niet meer in bomen mogen klimmen zonder valhelm. In Nederland mogen kinderen van 12 jaar dat dus niet.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Ik weet niet waar dat staat, maar laten we die wet snel aanpassen.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik heb alle regels hier. Deelt u de mening dat bij die projecten in het buitenland wel voldaan moet worden aan de Nederlandse eisen die wij hebben opgesteld voor arbeid en zorg? Daar gaat het mij om.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Natuurlijk, daar zijn wij het volstrekt over eens.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Dan is daar geen misverstand over.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Misstanden zoals jongeren die 14 uur per dag moeten werken et cetera moeten ook onmiddellijk stoppen, daar zijn wij het over eens. Ik zeg alleen tegen enkele collega's dat zij niet moeten doorschieten in wat allemaal niet mag en moet en dat zij ook enige ruimte moeten laten voor professionaliteit in de sector. Wij zijn het er ook over eens dat die professionaliteit moet worden verbeterd, bijvoorbeeld als het gaat om elementaire kwaliteitswaarborgen, maar we moeten hier niet dichtregelen wat wel en niet mag. Laat jongeren alstublieft in die bomen klimmen.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik hoor de heer **Dijsselbloem** nu zeggen dat hij ook vindt dat die misstanden per direct

Dijsselbloem

moeten stoppen. Deelt hij de mening dat projecten waarbij niet is gewaarborgd dat die jongeren veilig zijn en een behandeling krijgen die is zoals wij vinden dat deze zou moeten zijn, per direct moeten stoppen?

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Laten we ook daar zorgvuldig formuleren. Ik hoorde de redenering van mevrouw Agema dat een behandeling waarvan niet is bewezen of wetenschappelijk onderbouwd dat deze effectief is, moet worden gestopt. Zeer theoretisch ben ik het daarmee eens, maar dat staat ver af van de praktijk in de jeugdzorg, ook in Nederland. Ik ben het er volstrekt mee eens dat wij misstanden en gevaarlijke situaties onmiddellijk moeten beëindigen, zoals u zegt. De vraag is ook relevant waarom wij er zoveel jaren over hebben moeten doen om daaraan toe te komen, maar laten we daar ook genuanceerd in blijven.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering vijf minuten, zodat de minister zijn antwoord kan voorbereiden en ik vraag de woordvoerders om even bij mij te komen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

□

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Ik dank de woordvoerders voor hun inbreng over het buitenlandse zorgaanbod voor jeugdigen. Ik zal op alle specifieke vragen proberen in te gaan. Globaal zal ik ingaan op de procedures. Er zijn veel vragen gesteld over de manier waarop het inspectierapport tot stand is gekomen en over de rol van de minister in de tussentijd. Daar zal ik graag iets over zeggen. Ook zal ik ingaan op de vraag hoe het nu precies zit met de waarborgen en de inspectie van projecten in het buitenland en het toezicht daarop.

Ik sluit mij aan bij de woorden die de heer Dijsselbloem aan het einde van zijn inbreng gebruikte. Het is aan de woordvoerders om te bekijken wanneer er sprake is van doorschieten, dat laat ik nu even terzijde. Ik ben het zeer met de heer Dijsselbloem eens dat het in alle gevallen goede jeugdzorg moet worden geboden, waarop een goed toezicht mogelijk is. Dat moet deugen, of de zorg nu in het binnenland of het buitenland wordt gegeven. Daar ben ik het zeer mee eens, dat was ook de strekking van de brief die ik vorige week aan de Kamer heb gestuurd.

Jeugdigen moeten goede zorg krijgen als dat nodig is. Dat zijn dus geen leuke projectjes in het buitenland. Mevrouw Dezentjé Hamming sprak daar wat badinerend over, alsof je je kunt aanmelden voor een boottochtje in Frankrijk. Het zijn jongeren die zorg nodig hebben; die kan in het binnen- of buitenland worden gegeven. Het is duidelijk dat die zorg wel een meerwaarde moet hebben: het moet beter zijn voor de betreffende jeugdige. Dat is ook de manier waarop de inspectie erover spreekt. Wie het rapport heeft gelezen als een vernietigend rapport voor elk project in het buitenland, heeft het anders gelezen dan ik. Bij een aantal woordvoerders proef ik ook een veel genuanceerdere benadering. De inspectie spreekt geen vernietigend oordeel uit over alle projecten in het buitenland. Sterker nog: de inspectie legt in haar rapport voortdurend de nadruk op de kansen die er zijn. Daarnaast zijn er ook risico's aan verbonden. De kunst is om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van en het toezicht op die projecten die een meerwaarde hebben voor de

betreffende jongeren, geborgd zijn. Dat is de verantwoordelijkheid van de verschillende partijen in dit verband, zowel van de zorgaanbieders als van de provincies, de inspectie en deze minister. Ook mijn inspanningen zijn daarop gericht en zijn daarop gericht geweest. Ik kom straks nog op de inhoud van en het toezicht op de projecten terug naar aanleiding van de concrete vragen.

De vraag is gesteld: hoe is het in het afgelopen jaar, of misschien nog iets langer terug, gegaan? Wat is er gedaan sinds wij weten dat er ook risico's aan verbonden zijn? Laten wij teruggaan in de geschiedenis; een aantal Kamerleden heeft dat ook gedaan. De eerste signalen hierover dateren van voor mijn aantreden als minister. Binnen twee maanden na mijn aantreden als minister heb ik de Kamer daarover een brief gestuurd. Ik ben direct in 2007 met het IPO en de inspectie om de tafel gaan zitten, omdat ik wil dat als gekozen wordt voor zorg voor jongeren in het buitenland, de kwaliteit geborgd is en de veiligheid verzekerd is. Daar wil ik goed toezicht op kunnen houden.

Juist omdat het IPO en de inspectie spraken over kansen, is het van belang om daarop in te zoomen. Eigenlijk waren alle betrokken partijen, zowel ikzelf als de inspectie en de provincies, die verantwoordelijk zijn voor het hulpverleningsaanbod in binnen- of buitenland – dat verandert niets aan de zaak – van mening dat je niet alle projecten moet verbieden in het buitenland, maar dat je de continuïteit van het aanbod moet waarborgen en de risico's moet minimaliseren. Eenzelfde benadering passen wij in het binnenland toe. Volgens mij gaf mevrouw Van Toorenburg, die heel stevig sprak over het rigoureuze stopzetten van projecten in het buitenland, het juiste antwoord op de vraag van mevrouw Azough over particuliere instellingen in het binnenland: als een instelling niet deugt, bestaat gelukkig de mogelijkheid om er toezicht op te houden en in te grijpen en zo'n instelling te sluiten. Letterlijk zei zij: En dat gebeurt gelukkig ook. Waarom zou dat in het buitenland wezenlijk anders moeten liggen? Als daar iets niet deugt, dan moeten wij overgaan tot sluiting. Een instelling sluiten in het buitenland is nog iets anders en daarom moeten wij er in ieder geval voor zorgen dat er geen Nederlandse jongeren meer naar het buitenland gaan.

Mijn vraag aan mevrouw Van Toorenburg en anderen zou zijn: Waarom zouden wij voor buitenlandse plaatsingen een ander beleid hanteren dan voor binnenlandse plaatsingen als de professionals van mening zijn dat plaatsing in het buitenland voor de betreffende jeugdige meerwaarde heeft? Wij moeten ervoor zorgen dat geborgd is dat de hulp deugdelijk is en dat er goed toezicht wordt gehouden. Als niet gewaarborgd kan worden dat het een veilige en goede plek is voor de betreffende jeugdige, dan mag hij of zij daar niet worden geplaatst. Desnoods moeten wij besluiten om helemaal geen jeugdigen meer bij die instelling of in dat land te plaatsen. Mijn inspanningen en de maatregelen in de brief zijn daar dan ook op gericht.

Voorzitter. Tot zover mijn algemene benadering van projecten in het buitenland. Met de heer Dijsselbloem waarschuw ik ervoor om niet door te schieten. Wij moeten niet op de stoel van de hulpverleners gaan zitten door te bepalen dat plaatsing in het buitenland voor geen enkele jeugdige meerwaarde heeft boven plaatsing in het binnenland. De voorbeelden zijn genoemd, bijvoorbeeld de slachtoffers van pooierboys. Wij moeten

Rouvoet

ons richten op onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en het toezicht daarop.

Mevrouw **Agema** (PVV): Wat de minister voor Jeugd en Gezin zegt, klinkt ook nu weer heel erg redelijk. Maar wat er de afgelopen jaren is gebeurd, is natuurlijk helemaal niet redelijk! Waarom duurde het een jaar voor het rapport openbaar werd? Het is nota bene een rapport dat voor de CDA-fractie aanleiding is om vandaag te zeggen: per direct stoppen met 16-minners en stoppen met 16-plussers totdat de inventarisatie is afgerond. Dat had dus al een jaar geleden gedaan moeten zijn.

Het verbaast mij ten slotte hogelijk dat de minister in zijn hele brief niet eens één excuusje maakt voor het feit dat hij dit rapport een jaar lang onder de pet hield.

Minister **Rouvoet**: Ik heb al aangekondigd dat ik daarover iets ga zeggen. Dat ga ik ook doen.

Uw opmerking over mijn redelijkheid vat ik maar als een compliment op. Ik kom dus nog terug op uw vragen. Volgens mij mag je van een minister verlangen dat hij in alle redelijkheid omgaat met een goed zorgaanbod voor jeugdigen. De opmerking daarover beschouw ik eveneens als een compliment.

Mevrouw **Agema** (PVV): De minister klinkt nu opeens een stuk onredelijker dan zojuist.

Minister **Rouvoet**: Ging het net goed.

Mevrouw **Agema** (PVV): Ik bied de minister namelijk de ruimte om terug te komen op zijn fout om de Kamer het rapport niet onmiddellijk te doen toekomen. Van links tot rechts is er bijzonder veel kritiek op dit rapport. Waarom heeft de minister in zijn brief de Kamer en al die kinderen die het afgelopen jaar in een onveilige situatie hebben verbleven, geen excuses gemaakt? De grootste coalitiefractie zegt toch zeker niet voor niets: per direct stoppen?

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Ik stel toch voor dat mevrouw Agema wacht met het trekken van conclusies totdat ik hierop ben ingegaan.

Mevrouw **Agema** (PVV): Moeilijk hè, een excuusje.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): De minister benadrukt terecht dat het toezicht bedoeld is om misstanden te voorkomen. Het gaat namelijk om heel kwetsbare kinderen en een kwetsbare omgeving. Toezicht is dus van cruciaal belang. Is hij het met mij eens dat je nooit en te nimmer het risico mag lopen dat kinderen met misstanden te maken krijgen? Zo ja, is hij het dan ook met mij eens dat er geen kinderen naar het buitenland mogen als er geen toezicht is geregeld? Eerst toezicht en dan pas een kind in een risicosituatie brengen! Het kan toch zeker niet andersom?

Minister **Rouvoet**: Dat is dan ook de strekking van mijn brief. Het toezicht moet gewaarborgd zijn en dat heb ik geregeld in de afspraken die vanaf vandaag gelden. Nog voordat mevrouw Van Toorenborg haar vragen had kunnen stellen, ben ik al volledig tegemoet gekomen aan haar wensen. Dat was niet alleen de strekking van mijn brief, maar ook van de boodschap die ik naar alle provincies en zorgaanbieders heb gestuurd. Er mogen

geen kinderen in het buitenland worden geplaatst als niet verzekerd is dat op die plaatsingen goed toezicht kan worden gehouden. Dat is ook afgesproken met de inspectie.

Ik heb in de brief precies aangegeven hoe zorgaanbieders zich moeten gedragen. Zorgaanbieders moeten aangeven bij welke instelling en bij welk gastgezin in het buitenland zij een jeugdige willen plaatsen. Bovendien moet het duidelijk zijn welke buitenlandse toezichthouder daarop toezicht houdt. De Nederlandse inspectie neemt vervolgens contact op met die buitenlandse toezichthouder om na te gaan welke kwaliteitseisen men stelt.

Ik loop hiermee vooruit op de beantwoording van de vragen van de heer Dijsselbloem, maar de Nederlandse inspectie kan, gezien de soevereiniteit van buitenlandse staten en de daar geldende toezichtregimes, geen toezicht houden op projecten in het buitenland door ze te bezoeken. De inspectie heeft desondanks nog wel een aantal andere mogelijkheden om erachter te komen wat daar gebeurt. Er kunnen vragen gesteld worden. Men kan dossiers inzien van Nederlandse jeugdigen die in het buitenland zijn geplaatst. Als jongeren terugkomen uit het buitenland, kunnen ze geïnterviewd worden. Dat gebeurt ook allemaal. De Nederlandse Inspectie jeugdzorg heeft echter niet de mogelijkheid om zelf projecten in het buitenland te bezoeken, evenmin overigens als buitenlandse inspecties de mogelijkheid hebben om op Nederlands grondgebied toezicht uit te oefenen. Wij zijn tenslotte soeverein. Ik ben het met mevrouw Van Toorenborg eens dat er, als dit niet is gewaarborgd, geen jongeren meer in het buitenland geplaatst mogen worden. Deze boodschap heb ik ook aan de provincies en de zorgaanbieders gegeven.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): Er zijn wel jeugdzorgwerkers die heel incidenteel toezicht houden in het buitenland. Het gebeurt dus wel in de praktijk.

Minister **Rouvoet**: Ik heb het over de inspectie.

Mevrouw **Van Toorenborg** (CDA): De minister formuleert toch een beetje abstract. Er moeten randvoorwaarden zijn; de toezicht moet op orde komen; er moeten afspraken met het buitenland worden gemaakt. Dat is allemaal prima, maar dat is niet allemaal vandaag geregeld. Gaan we vanaf vandaag nog kinderen sturen, terwijl dat nog niet is geregeld? Mijn fractie zegt: nee.

Minister **Rouvoet**: Het is niet abstract, het is heel concreet. De boodschap is glashelder. Als er geen duidelijke afspraken zijn en er niet wordt voldaan aan de voorwaarden zoals ik die in de brief heb gesteld, kunnen er geen kinderen meer geplaatst worden in het buitenland. Dat geldt vanaf vandaag. Zo simpel is het.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Waarom is dit dan niet een jaar geleden gebeurd? Wat doet de minister met die 333 jongeren die daar nu zitten?

Minister **Rouvoet**: De suggestie in de vraag van mevrouw Dezentjé Hamming dat er nu 333 jongeren in een onveilige situatie zitten, is natuurlijk nergens op gestoeld. Dat is niet het geval. Ik wil dat er goed toezicht is op die projecten. Nogmaals, de inspectie legt de nadruk op de kansen en op de positieve kanten van buitenlandse projecten. Ik ga ervan uit dat de zorgaanbie-

Rouvoet

ders zelf, die er primair voor verantwoordelijk zijn, er goed naar hebben gekeken. Ik wil alleen dat er een meer sluitend systeem van toezicht en waarborgen komt.

Voorzitter: Gerkens

Minister **Rouvoet**: Daarom is mijn boodschap aan de zorgaanbieders en de gedeputeerden van de provincies dat er geen kind meer naar het buitenland mag als dit niet is gewaarborgd. Maar dat mag mevrouw Dezentjé Hamming niet omdraaien. Het feit dat dit in het verleden niet op die manier was verzekerd, wil niet zeggen dat er per definitie een onveilige situatie was. Dat proef ik namelijk een beetje in haar vraagstelling. Daarvan wil ik afstand nemen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Vanaf nu kunnen er blijkbaar geen kinderen meer naar het buitenland worden gestuurd. Waarom heeft de minister dit niet een jaar geleden uitgevaardigd, toen hij het vernietigende inspectierapport onder ogen kreeg, waarin staat dat er geen toezicht is? De minister zegt dat het niet slecht gaat met de 333 jongeren die daar nu zitten. Hoe weet de minister dat? Waaruit blijkt dat als er geen toezicht is?

Minister **Rouvoet**: Misschien moet mevrouw Dezentjé goed luisteren naar wat ik zeg en mij niet verkeerd of half citeren. Ik geef precies aan hoe het zit. De stellingen van mevrouw Dezentjé deugen niet. Haar stelling dat er tot nu toe geen toezicht is op die 333 jongeren, kan zij niet waarmaken. Er is geen zekerheid dat in alle gevallen het toezicht tot op heden voldoende was. Die zekerheid heb ik nu geregeld door de maatregelen die ik heb genomen. Wij hebben actie ondernomen op het moment dat er signalen waren. In 2007 heeft de inspectie twee instellingen in het buitenland onder de loep genomen, binnen de mogelijkheden die zij had. Daaruit blijkt dat er dus wel vaak toezicht mogelijk is. Er is een kritisch rapport gekomen en er worden geen kinderen meer geplaatst. Die instellingen zijn gesloten. De stelling van mevrouw Dezentjé dat er tot nu toe geen toezicht was, is dus onjuist. Dat blijkt alleen al uit de inspectierapporten.

Wat hebben wij gedaan? Toen ik aantrad, is er een werkgroep aan de gang gegaan. Er is gesproken over "een werkgroepje". Dat klinkt wat luchtig, maar die werkgroep is cruciaal. Op het moment dat de inspectie zei dat er kansen liggen voor jongeren maar dat er ook risico's aan verbonden zijn, hebben we direct actie ondernomen. We hebben een werkgroep in het leven geroepen, waarin alle betrokken partijen, zoals het IPO, de MOgroep Jeugdzorg en de mensen van mijn ministerie en van de inspectie, hebben gekeken naar wat dit betekende. Welke acties moeten we ondernemen? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Hoe kunnen we dit zo snel mogelijk in gang zetten? Dankzij dat "werkgroepje" is er dus een vooronderzoek van de inspectie gekomen. Zij heeft precies geconcretiseerd wat de vragen zijn in het buitenlandse zorgaanbod. Dat is in goed overleg gebeurd. De inspectie heeft, als onafhankelijke instelling, dat vooronderzoek gestart. Dat is begin vorig jaar afgerond. Dat onderzoek is toen uiteraard ook naar ons toegestuurd. Het betreft echter niet een inspectierapport waarin een oordeel over een instelling wordt geveld. Het is een inventarisatie waar vanuit de werkgroep, waarbij mijn mensen betrokken waren, om gevraagd was. De

inspectie heeft een vooronderzoek uitgevoerd. Ik zeg hierbij in alle openheid dat de inspectie zelf gaat over het al dan niet publiceren van de eigen vooronderzoeken en rapporten. De minister gaat daar niet over. Ik stuur ook niet standaard de rapporten van de inspectie naar de Kamer. Het staat de inspectie vrij om een onderzoek al dan niet openbaar te maken. Vanuit mijn verantwoordelijkheid, toen dat inspectierapport bij mij lag, is direct aan de slag gegaan met dezelfde partijen en is op basis van het rapport bekeken wat er moest gebeuren. Ik heb mijn zorgen kenbaar gemaakt aan het IPO, de gezamenlijke provincies die verantwoordelijk zijn voor de zorginkoop. Het IPO heeft daarop gezegd met een kwaliteitskader te komen bovenop wat al vereist is in de Wet op de jeugdzorg. Die geldt immers ook voor buitenlandse instellingen en voorzieningen. Daarbovenop komt er een kwaliteitskader specifiek voor projecten in het buitenland. Het opstellen van dat kader is inmiddels op een oor na geveld. Het IPO is ermee aan de slag gegaan. Dat is ook de verantwoordelijkheid van de provincies. Ik heb mijn verantwoordelijkheid genomen door na te gaan hoe het toezicht beter kan worden dan het tot nu toe was. Ik heb dat in de brief uiteengezet. Er heeft niets een jaar in de la, op mijn bureau of op een plank gelegen; het rapport kwam in de bijdragen van de leden steeds op een andere locatie terecht. Wij zijn vanaf dag één met het rapport aan de slag gegaan. Het is aan de inspectie om dat rapport te publiceren. Die heeft besloten om na het overleg over het kwaliteitskader en het buitenlands toezicht via buitenlandse inspecties, dat eind vorig jaar was afgerond, het rapport te publiceren. Dat is de beslissing van de inspectie; die heeft het op de website gezet. Zo werkt dat.

De **voorzitter**: Ik verzoek de minister om bondiger te antwoorden.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Nu breekt toch echt mijn klomp. De minister heeft dat alarmerende rapport een jaar onder zich gehouden. Hij heeft daarover gesproken met het IPO maar hij vond het niet de moeite waard om de Kamer erover te informeren. Ik had graag geweten wat de inzet was bij het IPO. Intussen worden kinderen gewoon naar het buitenland gestuurd. De minister zegt dat mijn stelling niet deugt, maar ik zeg dat de stelling van de minister niet deugt. Hij zegt dat het met de 333 jongeren die nu in het buitenland verblijven niet slecht gaat. Hoe weet de minister dat het met die 333 jongeren niet slecht gaat? Met hoeveel gaat het goed en met hoeveel gaat het slecht? Hij heeft dat kennelijk onderzocht.

Minister **Rouvoet**: Ik geef geen toelichting op stellingen die ik niet betrokken heb. Mevrouw Dezentjé Hamming moet echt beter luisteren.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): De minister heeft gezegd dat het niet slecht gaat met alle 333 jongeren. Ik hoor graag waar hij dat uit opmaakt want hij heeft het niet onderzocht. Dat kan ook niet omdat er geen toezicht op is.

Minister **Rouvoet**: Mevrouw Dezentjé Hamming kan of wil niet luisteren naar mijn antwoorden. Ik heb niet gezegd dat het met al die jongeren goed gaat. Ik heb haar stelling betwist dat er per definitie, omdat het

Rouvoet

toezicht niet in alle gevallen verzekerd zou zijn, 333 jongeren in een onveilige situatie zitten. Zij kan dat niet waarmaken.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): De minister kan ook niet stellen dat het andersom is.

De **voorzitter**: Niet door elkaar heen praten.

Minister **Rouvoet**: Ik ga niet op de stoel van de hulpverlener zitten noch op die van de inspectie. Mijn stelling ten aanzien van hulpverlening in binnen- of buitenland aan jongeren – de stellingen van mevrouw Dezentjé Hamming gelden ook voor het binnenland – is dat als hulpverleners van mening zijn dat het beter is voor de betreffende jeugdige om hulp te krijgen in het buitenland, bijvoorbeeld in het geval van slachtoffers van pooierboys, het mijn verantwoordelijkheid is om erop toe te zien dat daarop op een getrapte manier toezicht kan zijn. Op die manier moet de kwaliteit van zorg gewaarborgd zijn. Ik beoordeel niet de kwaliteit van zorg en de Kamer doet dat ook niet. Daarvoor is de inspectie ingesteld. De inspectie moet in staat zijn om via buitenlandse toezichtinstanties daarop toezicht te houden. Dat heb ik verzekerd en dat heb ik ook aangegeven in mijn brief. De provincies en de zorgaanbieders weten dat, en zo moet het gaan, vanaf vandaag.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Ik kan alleen maar concluderen dat wij op dit moment niet weten hoeveel jongeren op dit moment in buitenlandse jeugdzorgprojecten zitten waarbij niet gewaarborgd is dat zij er veilig zitten en de behandeling krijgen die zij nodig hebben. Wij weten kortom niet of er gewerkt wordt volgens de eisen die wij in Nederland stellen aan goede jeugdzorg. Is de minister bereid om in een periode van twee maanden ervoor te zorgen dat wij wel precies weten hoe het zit? Ik kreeg vanochtend een bericht van de tante van William. Zij wist mij te melden dat er op dit moment nog steeds kinderen naar de campingboerderij gaan waar haar neefje heeft gezeten, waar al die misstanden zich hebben voorgedaan. De minister deelt toch de mening dat dit absoluut niet meer kan en dat deze campingboerderij per direct geen Nederlandse jongeren meer mag opvangen?

Minister **Rouvoet**: Van een minister mag niet worden gevraagd om, zonder alle details te kennen, de rol van de inspectie over te nemen en een oordeel te geven over de omstandigheden in instelling A of bij voorziening B. Mij kan ook niet worden gevraagd of ik kan garanderen dat alle instellingen in Nederland op alle momenten voor alle jongeren de goede zorg bieden. Als ik dat kon garanderen, hadden wij geen inspectie nodig. Dat is nu precies de rol van de inspectie. Dat geldt voor het buitenland niet anders dan voor het binnenland. Ik mag erop worden aangesproken of de voorzieningen en de mogelijkheden aanwezig zijn om toezicht te houden. De vraag of de Kamer voor zowel het binnenland als het buitenland een overzicht kan krijgen van alle instellingen waar het niet veilig is, betreft nu precies het werk van de inspectie. Het is mijn verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat dit toezicht mogelijk is. Daarvoor heb ik de voorzieningen getroffen. Dat gebeurt deels vooraf, omdat de inspectie bij een plaatsing van een jongere in het buitenland vooraf met de toezichthouder in dat land contact opneemt en kijkt welke kwaliteitseisen worden

toegepast. Deels gebeurt het als er aanwijzingen zijn dat het niet goed is. Dan kan de inspectie acteren via de buitenlandse toezichthouder. Op de vragen van de heer Dijsselbloem over dit punt kom ik later terug.

De **voorzitter**: De vraag van mevrouw Langkamp was of er binnen twee maanden een onderzoek kon komen.

Minister **Rouvoet**: Dat is volgens mij de strekking van het vooronderzoek van de inspectie: wat zijn de risico's van dit soort instellingen? Dat rapport is beschikbaar. De Kamer heeft dat ook in haar bezit. Daar is de inspectie juist voor. Bij instellingen waar het vandaag goed gaat, kan het volgende week fout gaan en omgekeerd. Mijn verantwoordelijkheid – en die van de Kamer – strekt zich ertoe om ervoor te zorgen dat er een mechanisme is om erachter te komen als er dingen niet in de haak zijn en om vervolgens in actie te komen. Dat is hiermee geborgd, want de inspectie kan ingrijpen. Als de inspectie vindt dat het toezicht in een bepaald land zodanig belabberd is dat zij het dat land niet toevertrouwt, kan dit voor de inspectie zelfs aanleiding zijn om via een bevel te voorkomen dat er überhaupt kinderen in dat land worden geplaatst.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Het zit hem in het woordje "mogelijk". Vanaf nu is toezicht "mogelijk". Dat betekent echter niet dat er bij al die projecten vanaf nu, per direct, toezicht plaatsvindt. Wij willen gewoon weten of de kinderen daar verantwoord zitten of niet. Ik ben het met de minister eens dat je nooit 100% veiligheid kunt garanderen. Er zullen altijd incidenten blijven, of dat nu in Nederland is of in het buitenland. Ik spreek nu echter ook namens al die ouders van jongeren die er op dit moment zitten. Zij willen weten of hun jongere daar goed zit. Daarom vraag ik of wij het toezicht vanaf nu niet alleen mogelijk maken, maar er ook voor kunnen zorgen dat er binnen twee maanden absolute duidelijkheid is over de situatie.

Minister **Rouvoet**: Met de woorden "mogelijk maken" zeg ik nu juist dat wij in het buitenland precies dezelfde situatie willen hebben als in het binnenland. De inspectie bezoekt hier ook niet alle instellingen. De inspectie, als onafhankelijke instelling, heeft ook in Nederland de mogelijkheid om bij signalen dat het ergens niet goed is, op te treden, onderzoek te doen en zelfs op sluiting aan te dringen. Dat is in het buitenland ten principale niet anders. Ik begrijp het gevoel van mevrouw Langkamp, omdat er nu veel onrust is over hoe het zit met al die verschillende projecten. Ik heb nu een brief geschreven met een oproep over wat er in het kwaliteitskader moet komen te staan. Nogmaals: de provincies zijn, als verantwoordelijke bestuurslaag, bijna klaar met dat kwaliteitskader, dat langs dezelfde lijnen loopt als ik in de brief heb geschetst. Er moet een hulpverleningsplan zijn. Overigens mag niemand concluderen dat er nu in alle gevallen geen hulpverleningsplan is. Dat zeg ik er ten overvloede maar bij, voordat die conclusie wordt getrokken. Wij hebben precies opgeschreven dat de Wet op de jeugdzorg van toepassing is, ook op het buitenland waar het gaat om de kwaliteit van buitenlandse instellingen. Daar bovenop hebben wij een aantal extra waarborgen geformuleerd. Die worden uitgewerkt in het kwaliteitssysteem van de provincies, van het IPO. Dat geldt natuurlijk landelijk; het is niet per provincie

Rouvoet

verschillend, zo zeg ik op een vraag van de heer Dijsselbloem. Het geldt voor het hele land als het IPO het heeft vastgesteld. Zorgaanbieders hebben van mij een brief gekregen. Zij weten nu dus ook dat zij heel goed moeten weten hoe het er in het buitenland aan toe gaat voordat zij daar een jongere plaats. Zij zijn namelijk verantwoordelijk als het fout gaat en als er niet wordt voldaan aan de gestelde eisen. Zorgaanbieders zijn nu zelf dus geconfronteerd met de noodzaak om hier goed naar te kijken en om, langs de lijnen van mijn brief, ervoor te zorgen dat het beter is geborgd dan het in het verleden in sommige situaties was.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Nu legt u het op het bordje van de zorgaanbieders. Dat snap ik wel, maar ook zij hebben tot nu toe de verantwoordelijkheid daarvoor niet genomen, althans wij kunnen op dit moment niet bewijzen dat zij kunnen instaan voor het waarborgen van de veiligheid en de begeleiding van de jongeren die zij naar deze buitenlandse projecten sturen. Wij moeten nu een extra inspanning leveren op het gebied van de buitenlandse projecten, om in elk geval zeker te weten dat jongeren daar niet langer in onverantwoorde situaties zitten. Daartoe roep ik de minister op.

Minister **Rouvoet**: Daar ben ik het mee eens. Die extra inspanning heb ik nu geleverd tegenover de zorgaanbieders. Ik leg het niet op het bord van de zorgaanbieders; het ligt van nature, volgens de wet, op het bordje van de zorgaanbieders. Zij zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de zorg in hun eigen instellingen, of het nu in het binnenland of in het buitenland is. Met het oog op de kwaliteit van de hulpverlening in het buitenland heb ik bepaald dat er op dat punt een extra inspanning moet worden geleverd, voor zover dat niet al gebeurde. Nogmaals, het feit dat er incidenten zijn en dat er instellingen zijn in het buitenland die niet deugen, wil niet zeggen dat het buitenlandse zorgaanbod niet op orde was of dat "de" zorgaanbieders hun verantwoordelijkheid niet hebben genomen. Ook in Nederland worden er soms instellingen gesloten. Dat wil echter niet zeggen dat "de" zorgaanbieders in Nederland hun verantwoordelijkheid niet hebben genomen. Volgens mij zit het verschil van mening tussen u en mij niet daarin.

Er moet nu een extra slag geslagen worden op het terrein van de instellingen in het buitenland, omdat wij er minder zicht op hebben hoe het daar gaat. Vandaar die extra waarborgen en vandaar het sluitende verhaal dat het toezicht geborgd moet zijn via de buitenlandse toezichthouder. Als een en ander niet deugt, kan de inspectie ingrijpen. Dan wordt er niet meer geplaatst bij de desbetreffende instelling in het buitenland. Dat is volgens mij de zekerheid en de vastheid die u zoekt vanuit de zorgen van ouders en andere betrokkenen. Die zorgen deel ik en daarom heb ik deze acties ondernomen.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Ik wil graag even terug naar het inspectierapport. Ik ben het zeer eens met de minister dat wij niet op de stoel van de inspectie moeten gaan zitten. De inspectie bepaalt zelf wanneer een rapport wordt gepubliceerd. In elk voorkomend geval en voor elk individueel rapport ben ik het daarmee eens, maar ik ben wel geïnteresseerd in het beleid van de inspectie op dit punt. De rapporten zijn heel belangrijk voor het functioneren van de minister. Hij wordt

aangesproken op zaken die misgaan, ook als een rapport een jaar lang niet is gepubliceerd. Het is ook belangrijk voor ons functioneren. Verder is het heel belangrijk om het vlieg wiel van de kwaliteit nu eens op gang te krijgen. Ik wil graag van de minister weten, nu of misschien in een aparte brief, wat het beleid is van de inspectie op het gebied van het publiceren van kwaliteitsgegevens. Ik denk dat hij en ik het erover eens zijn dat het publiceren van de kwaliteit van individuele instellingen en projecten een heel goede prikkel kan zijn om de kwaliteitszorg op een hoger plan te brengen.

Minister **Rouvoet**: Dit is een terechte en begrijpelijke vraag. Er zijn drie verschillende soorten rapporten die de minister kunnen bereiken, waarmee door de inspectie op verschillende manieren wordt omgegaan. Er kan een echt toezichtsrapport zijn: er is dan een signaal dat het in een bepaalde instelling niet deugt. De inspectie gaat erop af en schrijft een rapport. Dat rapport is kritisch. De praktijk is, dat het bijna meteen wordt gepubliceerd door de inspectie. De inspectie stuurt het naar de minister, maar in eerste instantie vaak naar de provincie, want die is verantwoordelijk. Soms bereiken dergelijke rapporten niet de minister, omdat het gaat om een provinciale verantwoordelijkheid. De provincie gaat er dan over of men het al dan niet aan provinciale staten geeft. Als het meer omvattende rapporten zijn, komen deze ook bij de minister terecht, want ik wil wel weten hoe het staat met de kwaliteit. In de meeste gevallen publiceert de inspectie het rapport bijna direct. Wij hebben daarover in de Kamer vaak een debat, in het kader van een of ander meer omvattend onderwerp.

Soms zijn er ook rapporten die boven de individuele instelling uitstijgen en waarin aanbevelingen aan de minister worden gedaan voor het beleid. Die rapporten stuur ik altijd naar de Kamer. Dit raakt namelijk aan het beleid en de Kamer moet kunnen controleren of wij iets met die aanbevelingen doen. Het gaat dan niet om een individuele instelling, maar om beleidsaanbevelingen. Die kunnen kritisch zijn. Die kunnen constructief zijn. Ik stuur ze naar de Kamer omdat ik vind dat de Kamer daarvan kennis moet nemen.

Datgene waar wij het nu over hebben, is een totaal ander stuk. Het is geen rapport, maar een onderzoeksverslag van een vooronderzoek, opkomend vanuit de werkgroep die wij destijds met alle betrokkenen hebben ingesteld. Wij hebben toen gezegd: laten wij nu iets concreter inzoomen op wat er gaande is, op wat wij precies wel en niet weten en op de vraag wat er aan projecten is. Daaruit is dit vooronderzoek voortgekomen. De inspectie heeft niet de gewoonte om dat direct te publiceren, omdat het dient voor het ambtelijk overleg met de betrokken instellingen, in dit geval de provincies, over de acties die wij gaan ondernemen. Het is meer faciliterend voor het proces van acties, om te voorkomen dat er straks kritische rapporten moeten verschijnen over individuele instellingen. Ik ga er niet over of dit wel of niet wordt gepubliceerd. Toen wij het ontvingen, hebben wij direct actie ondernomen en het overleg met de provincies, de inspectie en de MOgroep geïntensiveerd. Wij hebben toen gezegd: nu weten wij precies wat er aan de hand is. Wij kennen de kansen, wij kennen de risico's. Welke acties gaan wij ondernemen en wie doet wat? Die aanpak heeft geresulteerd in het kwaliteitskader. Dat is in betrekkelijk korte tijd door de provincies opgepakt en vormgegeven. Het heeft geleid tot mijn acties op het

Rouvoet

gebied van het buitenlands toezicht. Zo werkt het met dit soort rapporten. Als er rapporten verschijnen waarvan ik vind dat de Kamer daar kennis van moet kunnen nemen, zeker als die betrekking hebben op het beleid, dan zal ik die per ommekeer toesturen. Ik heb geen aandrang iets af te doen aan mijn verantwoordelijkheid op dit punt.

De **voorzitter**: De vraag was volgens mij niet welk soort rapportages er bestaan, maar welk beleid de inspectie voert.

Minister **Rouvoet**: Ik meen dat ik dit heb aangegeven. De inspectie is een onafhankelijke instelling en publiceert zelf haar rapporten. Die stuurt zij mij toe. Belangrijke rapporten stuur ik door. De inspectie heeft intern de afspraak dat dit type inventarisaties – die geen echte rapporten zijn – niet direct gepubliceerd worden. Als echter gevraagd wordt of het ambtelijk overleg met de desbetreffende bestuurslagen en instellingen tot iets heeft geleid, publiceert zij die op haar website.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Het kan voorkomen dat de inspectie besluit iets niet te publiceren. Het kan voorkomen dat de inspectie een toezichtsrapport – ik hoop dat ik nu de goede term gebruik – aan de provincie en niet aan de minister stuurt. Het betreft hier de eeuwige systeemverantwoordelijkheid. De minister zal in de Kamer en in de media worden aangesproken op de kwaliteit van de instellingen en de zorg. Ik denk dus dat iets strakker moet worden omschreven voor wie de inspectie nu werkt. Natuurlijk is de inspectie onafhankelijk – dat moet ook vooral zo blijven – maar het moet duidelijk zijn aan wie en wanneer zij rapporteert en gegevens beschikbaar stelt. Dat is een belangrijk aspect in dit debat.

Minister **Rouvoet**: Ik begrijp die vraag. Als een zaak raakt aan de provinciale verantwoordelijkheid voor een bepaalde instelling, die provinciaal gelokaliseerd is, dan is het op zichzelf niet vreemd dat de inspectie een rapport over die instelling stuurt aan de verantwoordelijke bestuurders, in dit geval de gedeputeerde. Dat hoeft niet altijd aan de minister gestuurd te worden. De heer **Dijsselbloem** stelt dat ik verantwoordelijk ben voor de kwaliteit van de zorg, maar ik ben verantwoordelijk voor het stelsel. De provincies bepalen of zij zorg inkopen of niet. Ik begrijp wel dat de heer **Dijsselbloem** zegt dat het goed is om dit punt te betrekken bij de discussie die wij met elkaar nog zullen voeren over bestuurlijke verantwoordelijkheden voor bepaalde onderdelen van de jeugdzorg. Ik ben best bereid om in het kader van de kabinetsvisie die nog volgt, of anders via een afzonderlijke brief, de positionering van de inspectie daarbij te betrekken, gelet op de wijze waarop wij het in de toekomst gaan doen. Dat kan bijvoorbeeld via een brief aan de Kamer, waarin wij aangeven hoe precies de werkwijze is. Ik zal mij verstaan met de inspectie. Wat mij betreft kunnen wij dat betrekken bij het debat over de toekomst van de zorg van jeugdigen. Daar is geen bezwaar tegen.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Dat geldt dan ook voor het kwaliteitskader of toetsingskader dat de inspectie hanteert. Ik vind het buitengewoon ingewikkeld dat de minister stelt dat het IPO uiteindelijk het kwaliteitskader

vaststelt. Het IPO is wel een bestuursorgaan, maar geen democratisch gekozen orgaan.

Minister **Rouvoet**: Het IPO wordt gevormd door de provincies. Die worden gecontroleerd door provinciale staten. Misschien moet ik iets preciezer zijn. De basis voor de kwaliteit van de zorg ligt vast in de Wet op de jeugdzorg. Ook buitenlandse voorzieningen, instellingen en gastgezinnen zijn daaraan gehouden. Daar ligt het vertrekpunt. Door de inspectie wordt getoetst of de kwaliteit conform de Wet op de jeugdzorg is. Wij hebben nu, vanwege de afstand en de mindere mogelijkheden tot contact, een aantal aanvullende eisen gesteld voor voorzieningen in het buitenland. Nog steeds blijven de zorgaanbieders primair zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de zorg die zij leveren in binnen- of buitenland. De provincies zijn daarvoor verantwoordelijk in bestuurlijke zin. Niet voor niets echter heb ik het initiatief genomen, via de werkgroep en via mijn brief, om landelijk afspraken te maken, zodat wij op dezelfde manier omgaan met jeugdzorg in het buitenland. Ik wil dat graag betrekken in mijn brief en dit nog eens goed uitschrijven. Provincies en zorgaanbieders blijven wel de eerstverantwoordelijken voor de kwaliteit van de zorg en de inspectie voor het toezicht daarop.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Er is een groot verschil tussen het vaststellen van het kwaliteitskader, verankerd in de wet, en het dragen van de verantwoordelijkheid in de dagelijkse praktijk. Voor het onderwijs hebben wij in landelijke wetgeving het toetsingskader voor de inspectie vastgelegd. De inspectie publiceert het toetsingskader en vervolgens zijn de scholen, de schoolbesturen en de verantwoordelijke politieke bestuurders ervoor verantwoordelijk dat een en ander binnen het toetsingskader wordt uitgevoerd. Dat onderscheid moeten wij ook hier scherp maken. Mijn stelling is dus dat de kwaliteit van de jeugdzorg, ook als die in het buitenland wordt verzorgd, landelijk moet worden vastgesteld. Wij stellen de kwaliteitseisen vast. Vervolgens kunnen de instellingen erop worden aangesproken dat zij zich daaraan houden en zijn de provincies ervoor verantwoordelijk dat de instellingen dat ook daadwerkelijk doen. De inspectie ziet daarop toe.

Minister **Rouvoet**: De parallel met het onderwijs lijkt mij adequaat. Mijn stelling is dat het precies is zoals u nu schetst, dat we het landelijk vaststellen in de Wet op de jeugdzorg en nu dan ook via de aanvullende eisen voor buitenlandse instellingen. Ik ben het met uw benadering eens. Zo werkt het nu ook en we hebben er nu een streep onder gezet waar het gaat om het buitenlandse zorgaanbod. Laat ik dat ook voor uw comfort nog eens goed opschrijven in die brief over het buitenlands toezicht, over de inspectie en de positionering daarvan. Wij zijn het volgens mij exact eens over hoe het zou moeten zijn en mijn stelling is: zo is het nu ook.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Ik moet zeggen dat de woordvoerder van de inspectie iets anders lijkt te suggereren, namelijk dat de inspectie de minister tijd wilde geven om sturing te geven aan processen en om bepaalde initiatieven te bedenken. Dat blijkt dus niet te kloppen. Mijn tweede vraag is: wat heeft de inspectie nu precies gedaan in het afgelopen jaar? Dit vooronderzoek geeft een aantal risico's aan die mijn fractie ernstig acht

Rouvoet

– veertien uur per dag werken, onbetaald, bij gastouders zitten die schreeuwen en schelden – en dat zijn reële risico's. Dat zijn geen voorbeelden die ins Blaue hinein naar voren worden gebracht. Het zijn reële risico's die in de praktijk naar voren zijn gekomen. Afgezien van de afspraken die nu zijn gemaakt met de inspectie en met het IPO over het kwaliteitskader et cetera, wat is er in het afgelopen jaar precies gebeurd om deze risico's uit te bannen en om ervoor te zorgen dat kinderen niet in dit soort situaties terecht komen?

Minister **Rouvoet**: Het is een merkwaardige vraagstelling om te zeggen: afgezien van wat u hebt afgesproken met de inspectie, wat hebt u verder nog gedaan. De dingen die u opsomt zijn de dingen die wij hebben gedaan om ervoor te zorgen dat we de risico's die u terecht noemt, kunnen beheersen. U kunt natuurlijk niet zeggen: al het goede wat er in het afgelopen jaar is gedaan – kwaliteitskader, afspraken met de inspectie, verzekeren van toezicht via buitenlands toezicht – dat laat ik allemaal achterwege, wat hebt u nu eigenlijk gedaan? We hebben precies de dingen gedaan die u opsomt en dat was ook nodig. Dat is in vrij korte tijd tot stand gekomen om de risico's af te dichten die u ook wilt afdichten. Wat uw eerste vraag betreft: ik weet niet wat de woordvoerder van de inspectie precies gezegd heeft. Ik vind dat ook niet zo belangrijk. De inspectie gaat over het wel of niet publiceren van de eigen inventarisatie. Die inventarisatie is er gekomen vanuit de werkgroep buitenlands zorgaanbod. Dat heb ik u geschetst. Daar zijn wij vanaf de publicatie mee aan de slag gegaan met de betrokken partijen. Er is dus helemaal geen noodzaak om de minister meer tijd te geven. We hebben dat met elkaar vanaf dag één opgepakt, precies omdat we de zorgen deelden – dat heb ik ook kenbaar gemaakt – over een aantal incidenten bij het buitenlandse zorgaanbod. Die risico's willen we afdichten.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Ik probeer het nogmaals. De minister werpt veel mist op, terwijl dat niet nodig is. Het gaat mij er niet om welke afspraken er nu op papier zijn gezet om in de toekomst dit soort situaties te voorkomen. Het is hartstikke mooi dat die afspraken er nu zijn. Ik hoop dat die in de praktijk ook zullen uitpakken zoals ze moeten uitpakken. Mijn vraag is wat er in de specifieke situaties is gebeurd. Zijn er instellingen gesloten? Zijn de kinderen niet meer naar bepaalde instellingen gestuurd? Dat is de vraag die ik stel. Is er concreet iets gebeurd, afgezien van het maken van afspraken?

Minister **Rouvoet**: Ik heb aangegeven dat er in de afgelopen periode in ieder geval twee instellingen in het buitenland zijn gesloten. Daar zijn ook aparte onderzoeksrapporten over verschenen, naar aanleiding van concrete casussen. Dat is het reguliere werk van de inspectie. Over een casus die hier elke keer opduikt – de casus W., zoals ik hem maar netjes blijf noemen – heeft de inspectie signalen gekregen en dan doet ze daar onderzoek naar. Dat is de taak van de inspectie. Ik treed daar niet in. Hoewel we bezig zijn met het maken van afspraken en met het verbeteren van de toezichtmogelijkheden voor de toekomst, gaat de inspectie gewoon door met wat haar plicht en wettelijke taak is, namelijk het concreet toezicht houden op individuele gevallen naar

aanleiding van aanwijzingen. Dat gebeurt in het binnenland en in het buitenland.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Kan de minister mij de garantie geven dat de risico's die naar voren zijn gebracht in het vooronderzoek, dat de concrete situaties van veertien uur per dag werken en van schelden en schreeuwen in bepaalde gastoudergezinnen, zich niet meer voordoen?

Minister **Rouvoet**: Mevrouw Azough vraagt om garanties dat er niet meer geschreeuwd wordt in het buitenland.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. In deze specifieke gezinnen en in deze specifieke instellingen. Daar heb ik het over.

Minister **Rouvoet**: Ik kan geen garanties geven over wat er in de toekomst gaat gebeuren in individuele instellingen. De garantie die ik u kan geven, is dat het mechanisme er is om erachter te kunnen komen als er sprake is van misstanden en om daarop actie te kunnen ondernemen. Dat mag u van de minister vragen. U kunt ook vragen of ik kan garanderen dat er in Nederlandse jeugdzorginstellingen nooit gescholden of geschreeuwd wordt. Ik bedoel dat niet flauw, maar u vraagt dat aan mij. U vraagt of ik kan garanderen dat dit niet meer voorkomt. Ik kan u dat niet garanderen in het binnenland en ik kan u dat niet garanderen in het buitenland. Ik kan u dat niet garanderen in gezinnen en ik kan het u niet garanderen in pleeggezinnen. Wat ik u wel kan garanderen – en daar mag u de minister op aanspreken – is dat de mechanismen op orde zijn om eventuele misstanden of een gebrek aan kwaliteit van zorg te ontdekken, er actie op te kunnen ondernemen en zo nodig een instelling te kunnen sluiten. Dat kan ik u garanderen, want dat ligt vast in de afspraken die wij nu gemaakt hebben.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Eerlijk gezegd, vind ik het ongelooflijk wat hier gebeurt. De minister kan toch antwoord geven op de vraag of er in die concrete situaties iets gebeurd is? Het gaat mij om die concrete situaties waar de inspectie in dit vooronderzoek redelijk generalistisch over spreekt. Daar kan de minister toch wel iets over zeggen?

Minister **Rouvoet**: Nee, want ik ben niet de inspectie. Ik geef aan dat er in twee situaties sprake is geweest van het sluiten van een instelling in het buitenland. Daarover zijn rapporten verschenen. De inspectie heeft daarover gezegd: die deugen niet en die gaan dicht. Bovendien wordt er onderzoek gedaan naar in ieder geval één casus. Nogmaals, de inspectie is een onafhankelijke instelling; die doet misschien onderzoek naar meer signalen in binnen- en buitenland. De inspectie vertelt mij niet iedere keer met welk onderzoek zij bezig is. Als er echter een kritisch rapport komt over instellingen, ook in het buitenland, wil ik dat weten. Ik krijg daarover dan een verslag van de inspectie. Ik herhaal dat de inspectie een onafhankelijke instelling is. Het feit dat er twee instellingen gesloten zijn, moet ook voor mevrouw Azough een bewijs zijn dat het systeem kan werken. Dat maken wij nu nog sluitender door de bepaling dat altijd via een buitenlandse toezichtinstelling, ook als de

Rouvoet

inspectie daar niet zelf op bezoek kan gaan, geborgd moet zijn dat eventuele misstanden gemeld kunnen worden. Daarbij komt dat de toegang van jongeren in het buitenland tot het klachtenrecht en de vertrouwenspersoon vanaf vandaag gewaarborgd is, wat ook niet in alle gevallen gewaarborgd was. De Wet op de jeugdzorg geldt namelijk ook voor jeugdigen in het buitenland. Daar moet je een klacht kunnen indienen en daar moet je een vertrouwenspersoon kunnen adresseren.

Mevrouw **Agema** (PVV): De Kamer heeft een controlerende taak. De Kamer kan die controlerende taak uitvoeren, als zij voldoende wordt geïnformeerd, of dat nu gaat om rapporten, voorlopige onderzoeken, onderzoeken of inventarisaties. De Kamer moet dus geïnformeerd worden om die controlerende taak te kunnen uitvoeren om het beleid te kunnen controleren en zo nodig bij te sturen. Vandaag zien wij hier gebeuren dat een groot deel van de Kamer ander beleid op basis van dit voorlopig onderzoek gewild had. Ik noem de CDA-fractie, de PVV-fractie en de VVD-fractie; die vinden dat dat beleid gestopt moet worden. Dat is ook volgens mij waar het hier vandaag niet goed gaat. De woorden van de CDA-fractie waren zo hard dat ik er bijna een motie van wantrouwen in hoorde. Ook de minister staat hier wel, maar hij geeft eigenlijk niet toe aan de Kamer dat hij het verkeerd heeft aangepakt. Mijn vertrouwen is hier nu ook beschadigd, want ik weet niet hoeveel rapporten minister Rouvoet nog op zijn bureau heeft liggen die hij niet naar de Kamer heeft gestuurd en waar hij beleid op anticipeert, terwijl een groot deel van de Kamer een ander beleid wil. Mijn vraag is dan ook concreet: hoeveel van dit soort (voorlopige) rapporten, inventarisaties of andere dingen die betrekking hebben op beleid heeft minister Rouvoet nog meer niet naar de Kamer gestuurd?

Minister **Rouvoet**: Ik ga niet mee in de suggestie dat ik rapporten heb achtergehouden. Ik heb precies aangegeven wat er gebeurd is. In eerste termijn heb ik van heel veel fracties vragen gehoord die uit een gevoel van verontrusting gesteld zijn. Ik begrijp dat en ik ben daarop ingegaan. Het is aan de Kamer om te zeggen wat zij van de situatie vindt. Ik heb precies aangegeven wat ik gedaan heb en waarom ik het met de Kamer van belang vind dat wij goed toezicht kunnen houden op zorgverlening in het buitenland. Er is bij mij geen sprake van het achterhouden van rapporten. Dat is niet mijn gewoonte en ik doe dat dus ook niet. Als de vraag van mevrouw Agema is welke rapporten er nog meer op mijn bureau liggen die zij had moeten zien, is mijn antwoord: nul.

Mijn opmerking aan het adres van de Kamer en in ieder geval van mevrouw Agema zou wel zijn: ja, u moet mij kunnen controleren op het beleid. Dat is de verantwoordelijkheid van de Tweede Kamer en dus stel ik u daartoe in de gelegenheid, door u te informeren over alles wat relevant is voor het beleid.

Mijn volgende opmerking is: u zou niet op de stoel van de professioneel moeten gaan zitten en andere dingen dan het beleid van de minister willen controleren. Als het debat gaat over een individuele casus waarin de inspectie een verantwoordelijkheid heeft, evenals de zorgaanbieder en de provincie, liggen daar dus de verantwoordelijkheden. Tegen die achtergrond wil ik tegen de Kamer, mevrouw Agema, zeggen: u moet zich richten op het controleren van het beleid van de minister

en daarvoor krijgt u alle informatie die noodzakelijk is, zonder dat iets wordt teruggehouden.

Mevrouw **Agema** (PVV): En toch vond de minister het een jaar geleden niet van belang om het voorliggende voorlopige onderzoek naar de Kamer te sturen. Dat is de crux van het verhaal. Een groot deel van de Kamer wil namelijk simpelweg iets anders. Naar aanleiding van het voorlopig onderzoek is de minister met het IPO gaan praten; dat heeft hij gedaan aan beleid. Voorts is hij verder gaan inventariseren en is hij met de inspectie gaan praten. Nogmaals, een groot deel van de Kamer wil echter dat beleid voor in ieder geval de 16-minners van de buitenlandse jongeren breed stoppen. Dat is een totaal ander beleid. De minister is daarop nog niet eens ingegaan, maar de Kamer wil dus iets anders. Ik vind het fijn dat de minister zegt: er liggen geen andere rapporten, vooronderzoeken of inventarisaties die de Kamer niet heeft gekregen. Waarom deed de minister dat dan voor dit voorlopige onderzoek wel? Waarom stuurde hij dat niet naar de Kamer?

Minister **Rouvoet**: Ik ben hierop uitvoerig ingegaan. De Inspectie jeugdzorg publiceert haar eigen rapporten. Zij gaat er zelf over wanneer zij die wel of niet publiek maakt. Als ik van de inspectie rapporten krijg die algemene aanbevelingen bevatten of die betrekking hebben op het beleid, dan stuur ik ze per ommegaande naar de Kamer. De Kamer krijgt het werkprogramma van de inspectie ieder jaar toegestuurd. De Kamer weet precies waarmee de inspectie bezig is. Dat geldt niet voor de individuele onderzoeken, want dat gebeurt naar aanleiding van signalen, maar de Kamer weet precies – als zij kennis neemt van het werkprogramma althans – wat er in het komende jaar op het programma staat van de inspectie.

Alle relevante rapporten van de inspectie worden openbaar gemaakt via de website of anderszins. Ik krijg ook rapporten van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en van een heleboel andere instanties. Zij maken die rapporten zelf openbaar. De inspectie gaat over de openbaarmaking van haar eigen rapporten. De inspectie kan het niet nodig vinden om een inventarisatie openbaar te maken en op de website te plaatsen. Daarover gaat de inspectie en niet de minister. Zo simpel is het.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik heb nog een aanvullende vraag naar aanleiding van de opmerking van de heer Dijsselbloem. Deze gaat inderdaad over de inspectie. De minister zegt dat de inspectie moet kijken hoe het gaat als er meldingen zijn. Dat wordt nu ook uitgebreid naar het buitenlandse zorgaanbod. Ik begrijp dat dit bij onderwijs anders gaat. Bij onderwijs zit er wel een systematiek in, een soort regelmaat. Eén keer in de vier of vijf jaar worden de instellingen door de inspectie gecontroleerd. Moeten wij dat systeem niet ook toepassen in de jeugdzorg? Hierdoor wachten wij niet totdat er grote misstanden zijn, maar bouwen wij gewoon een systematiek in – dat kan ook gelden voor de buitenlandse zorgaanbieders – om te bezien hoe het met de jongeren gaat zodat wij jongeren niet een jaar of anderhalf jaar in de problemen laten en zodat wij het vroeger signaleren als er zaken misgaan. Dat was mijn eerste vraag.

Rouvoet

Ik vind het inspectierapport zeer in gebreke blijven in de zin dat er helemaal geen overzicht wordt gegeven van welke jongeren waar zitten, hoe lang zij daar zitten, welke zorg zij precies krijgen en, beter nog, wat er met de jongeren gebeurt als zij uitstromen. Er staat een beetje een lossepolsopmerking in: 75% tot 100% stroomt op een goede manier terug. De inspectie zegt echter: wij weten het niet. Mijn tweede vraag is: wil de minister de Kamer toezeggen dat wij daarvan een inventarisatie krijgen, zodat wij weten hoe het met de jongeren gaat als zij weer uitstromen?

Minister Rouvoet: De Kamer moet wel goed kijken waar haar en mijn verantwoordelijkheden liggen. De heer Voordewind wil per individuele jeugdige weten hoe het na een tijdelijk verblijf in het buitenland is gegaan, maar die vraag zou hij ook kunnen stellen voor individuele jeugdigen bij instellingen in het binnenland. Het is natuurlijk wel de verantwoordelijkheid van professionals om ervoor te zorgen dat er een goede nazorg is. De heer Voordewind moet mij controleren – ik hoop dat hij dat doet – op mijn verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat er zodanige afspraken zijn dat die nazorg er is.

Ik kom niet graag in een situatie terecht waarin ik de Kamer bijna op individuele basis moet rapporteren over hetgeen er met de desbetreffende jongeren is gebeurd. Wij gaan dan echt op de stoel van de professionals zitten. Dan gaan wij het hulpverleningstraject zelf langslopen. Dat moet de heer Voordewind ook niet willen weten. Hij moet er met mij voor willen zorgen dat goede nazorg geborgd is. Dat is geborgd. Zie mijn brief en zie de afspraken. Het is niet de taak van de inspectie om na een inventarisatie een volledig overzicht te geven van de vraag hoe het gaat met de desbetreffende individuele jeugdigen. Het is de verantwoordelijkheid van de zorgaanbieders om ervoor te zorgen dat zij zich verantwoordelijk voelen voor de jeugdigen die onder hun hoede zijn geplaatst. Een provincie koopt zorg bij zorgaanbieders in en vraagt ze om de jongeren goede zorg te bieden.

Het is niet zo ingewikkeld om de Kamer een overzicht te geven van de desbetreffende projecten in het buitenland. Dat kan ik bij de provincies opvragen. Ik kan dan laten zien welke projecten wij hebben en hoeveel jongeren ongeveer daaraan deelnemen. De Kamer kent het totaal, maar dat kan eventueel uitgesplitst worden.

Ik wil echter wegblijven van de situatie waarin de minister en de Kamer als medewetgever bijna op de stoel van de professional gaan zitten om te bekijken hoe het gegaan is met de desbetreffende jeugdigen. Wij hebben de zorgaanbieders en de inspectie om ervoor te zorgen dat er een goede kwaliteit van zorg wordt geleverd.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): De minister heeft mijn eerste vraag nog niet beantwoord. Deze heeft ook te maken met zijn laatste opmerkingen. Mijn eerste vraag was: moeten wij niet naar een systematiek binnen de jeugdzorg, dus ook met de inspectie, waarbij wij een keer in de drie, vier jaar gaan kijken in instellingen om te zien hoe het gaat, net als bij het onderwijs? Overigens kan ik mij best indenken dat dit niet lukt bij alle instellingen, maar dan in ieder geval bij de grotere instellingen. Zo kunnen wij ook daar vroeg signaleren of er dingen niet in de haak zijn, waar wij allemaal naar streven.

Min tweede vraag gaat over het buitenlandse zorgaanbod. Dat vind ik een specifiek geval, want wij hebben daar weinig toezicht op. Daar zit men in heel speciale situaties. Het is voor de zorgaanbieders gemakkelijk te doen om te zeggen: deze jongens zijn teruggekeerd en die zijn vervolgens daarnaar toe gegaan, namelijk ze zijn teruggegaan naar de gezinnen, of zij zitten weer in instellingen omdat het toch niet helemaal is goed gegaan. Dat is te inventariseren, lijkt mij, juist omdat het kwetsbare kinderen betreft.

Minister Rouvoet: Ik begrijp dat. In de eerst vraag trok de heer Voordewind een parallel met de onderwijsinspectie. Ik weet niet op welke manier een en ander exact is geregeld met de onderwijsinspectie. Wel heb ik vastgesteld dat de Inspectie jeugdzorg niet bevoegd is om zelfstandig op bezoek te gaan en inspecties ter plaatse te doen vanwege de soevereiniteit van lidstaten. Er zijn andere manieren om zicht te krijgen op hoe het er daar aan toe gaat, maar dat gebeurt niet via bezoeken ter plaatse. Dat kunnen wij niet eenzijdig veranderen. Het is denkbaar dat je daar met de betreffende landen afspraken over maakt of een verdrag over sluit. Misschien is dat bij het onderwijs gebeurd, maar dat houdt de heer Voordewind dan even van mij te goed. Gelet op de signalen die wij kregen, zal hij mij echter niet kwalijk nemen dat ik niet het traject ben ingegaan om een verdrag met alle landen te gaan sluiten. Ik wil namelijk op de kortst mogelijke termijn borgen dat er toezicht mogelijk is. Dat heb ik gedaan op de meest praktische manier die ik kon bedenken, namelijk door ervoor te zorgen dat er goede afspraken komen met buitenlandse toezichthouders. Het is denkbaar dat wij onderhandelingen ingaan over een verdrag met alle landen die behoren tot de EER, maar daar gaat nog wel een tijd overheen. Daar wilde ik niet op wachten. Het is nog steeds wel denkbaar dat je gaat praten ook in Europees verband over kwaliteitseisen en de kwaliteit van het toezicht, maar zoals bekend is jeugdzorg een van de terreinen die tot de soevereiniteit van de nationale lidstaten behoren en die geen Europese aangelegenheid worden. Dat kan dus hooguit gaan over: leer van elkaar over effectieve methoden, kwaliteitseisen en inspectie. Er loopt overigens wel een gesprek over de strategie voor jeugd en jeugdzorg. Dat is echter een bevoegdheid van de nationale lidstaten.

Wat de tweede vraag betreft, blijf ik staande houden dat wij ons moeten richten op de verantwoordelijkheden die wij zelf hebben. De minister moet nu niet aan de jeugdzorgaanbieders gaan vragen hoe het met individuele jeugdigen is gegaan na terugkeer uit het buitenland. Dat doen wij in het binnenland ook niet. Daar hebben wij bepaalde mechanismen voor waarbij iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid heeft. En de inspectie ziet toe op de kwaliteit van de zorg. Dat wil ik graag zo houden.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Natuurlijk gaat onze parlementaire werkgroep daar ook naar kijken, maar hoe kijkt de minister ertegen aan om een en ander een keer in de vier, vijf jaar ook te doen in de jeugdzorg volgens de systematiek zoals die in het onderwijs geldt?

Minister Rouvoet: Daar heb ik zojuist op geantwoord. Ik heb gezegd dat ik niet helemaal precies de werkwijze en de afspraken ken die bijvoorbeeld in Europa zijn gemaakt over wederzijdse bezoeken van onderwijsinspecties. Ik

Rouvoet

heb wel al geschetst hoe het bij de Wet op de jeugdzorg is geregeld. Ik heb er niet voor gekozen om ter plaatse om de zoveel jaar bezoeken mogelijk te maken als daar al mogelijkheden voor zijn via een verdrag. Dan moet daar een verdrag over zijn. Dan moet daarvoor instemming van alle landen zijn. Ik heb dat precies geschetst. Die mogelijkheid is er nu niet. Dit debat gaat over het buitenlandse zorgaanbod. Ik ben altijd bereid om te praten over een andere werkwijze van de inspectie en over de vraag of er dingen zouden moeten veranderen, wat kan naar aanleiding van de brief die ik aan de heer Dijsselbloem heb toegezegd, maar ik zou nu niet in een tussendoortje eventjes de bevoegdheden van de inspectie, die bij wet zijn vastgelegd, willen veranderen.

De **voorzitter**: Mevrouw Dezentjé, ik geef u de gelegenheid voor uw tweede en daarmee laatste interruptie.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): De minister zegt net dat hij een hele hoop onderzoeken op zijn bureau krijgt en dat hij alleen de belangrijke doorstuurt. Ik hoop niet dat ik hieruit de conclusie moet trekken dat hij dit onderzoek niet belangrijk vond. Maar wanneer zou de minister met deze enorme onaanvaardbare risico's voor de draad zou zijn gekomen als ze niet in de pers waren gekomen? Dat was immers de aanleiding voor dit debat. Als de minister een onderzoek van de inspectie op zijn bureau krijgt waarin staat: jongeren kunnen signalen over veiligheid niet kwijt, geen goede screening van de gastgezinnen, terugplaatsing in de instelling na terugkeer kan niet worden gegarandeerd, ze blijven niet bij op school – ik kan zo even doorgaan – waarom heeft hij dan de politieke keuze gemaakt om de Kamer hier niet over te informeren met daarbij de maatregelen die hij zich daarbij voorstelde?

Minister **Rouvoet**: Mevrouw Dezentjé Hamming gaat voorbij aan het hele voortraject en aan mijn brief van april 2007, waarin precies deze dingen aan de Kamer zijn aangekondigd. Daarin stond precies wat ik zou gaan doen. Ik heb dat ook gedaan. Ik zeg tegen mevrouw Dezentjé Hamming dat het gaat om de brief van 26 april 2007, dan kan zij die er ook nog even bij pakken. Ik heb de Kamer conclusies over het kwaliteitssysteem en over de route van het buitenlands toezicht in het vooruitzicht gesteld. Daarmee heb ik de Kamer in staat gesteld om dat traject te volgen. Ik blijf aan mevrouw Dezentjé Hamming vragen om niet de helft van het rapport te citeren. Zij noemt het een alarmerend en vernietigend rapport. Ik vraag haar om te blijven inzien dat de inspectie op de lijn zit dat dit vooral kansen biedt voor jongeren. Er zijn ook risico's en die moeten wij afdichten. Ik vraag haar om niet selectief te lezen en te citeren, maar om beide kanten recht te doen. Die risico's zijn wij aan het minimaliseren en aan het afdichten. De kansen blijven wij volop benutten. De Kamer krijgt alle informatie die zij nodig heeft om mij te kunnen controleren zodra sprake is van beleid. De afgelopen periode hebben wij benut om met alle partijen te komen tot de maatregelen die ik per brief aan de Kamer uiteen heb gezet. Er is geen enkele blokkade geweest van haar mogelijkheden om mij te controleren. Integendeel. Maar dat is wel op de goede momenten gebeurd.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): De minister verwijst naar een brief van 2007. Die heb ik

gelezen en het inspectierapport heb ik heel goed gelezen. Het gaat er natuurlijk om dat die onacceptabele risico's worden weggenomen. Ik vraag mij af – ik wil daarmee niet op de bestuurlijke lijn gaan zitten – wat vandaag de boodschap van deze minister is aan de ouders van de kinderen die nu in de buitenlandse jeugdzorg zitten.

Minister **Rouvoet**: Die boodschap staat in de brief. Ik vind dat er een sluitend systeem moet zijn. Dat geldt dus ook voor de kinderen die er nu zitten. Alle maatregelen die nu staan, gelden ook voor de kinderen die nu al in die situatie zitten. Er moet toegang zijn tot klachtrecht, er moet toegang zijn tot een vertrouwenspersoon, er moet nazorg zijn als zij hier terugkomen, er moet een hulpverleningsplan zijn en de inspectie moet via de route van buitenlands toezicht ook voor deze kinderen kunnen nagaan of de situatie veilig en goed is. Daarmee wordt ouders de zekerheid geboden dat er mechanismen zijn als er dingen niet goed zijn en dat het niet uitmaakt of de kinderen in het binnenland of in het buitenland zitten. De ouders wordt de zekerheid geboden dat als er zaken niet goed zijn, wij er zicht op krijgen en kunnen ingrijpen. Dat is de boodschap. Dat is volgens mij de boodschap die mevrouw Dezentjé Hamming wilde horen en die ik de ouders heb willen geven.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Hoelang gaat het volgens de minister duren voordat dit geregeld is?

Minister **Rouvoet**: Ik heb het volgens mij al vier keer gezegd: vanaf vandaag is dat geregeld. Zo werkt het dus gewoon vanaf nu. Helderder kan ik niet zijn.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Ik moet zeggen dat het antwoord van de minister mij enigszins bevreemdt. De minister stelt dat hij in april 2007 al wist welke richting hij wilde opgaan. Mijn fractie steunt deze richting overigens. Ik zou dan juist verwachten dat de minister in februari 2009, wetende welke kant hij op wil, met dat rapport en zijn aanbevelingen en maatregelen naar de Kamer zou zijn gekomen. Ik vind het echt onbegrijpelijk dat de minister daar een jaar over heeft gedaan en dat wij hier naar aanleiding van een krantenbericht over discussiëren. Dat is toch raar?

Minister **Rouvoet**: De Kamer gaat zelf over de aanleiding van haar debatten. Dat is haar keuze. Ik ga mijzelf herhalen, maar dat doe ik dan toch maar omdat er kennelijk een misverstand zit. Wij hebben het niet een jaar laten liggen. Integendeel. De inventarisatie is opgekomen, zoals ik uit-en-te-na heb geschetst, vanuit de actie die ook zelf heb genomen door te zeggen: ik wil dat precies wordt bekeken hoe de situatie in het buitenland is, wie waar verantwoordelijk voor is en hoe wij het kunnen beëindigen als het niet deugt. De Werkgroep Buitenlands Zorgaanbod is daarmee aan de slag gegaan. De inspectie zat daar ook in, in haar eigen verantwoordelijkheid, net als de provincies en de MOgroep. Het betreft alle betrokken partijen. Ik heb gezegd: wat moet er nu gebeuren? De conclusie van alle betrokken partijen was: wij moeten concretiseren waar onze vraagpunten liggen in het buitenland. Ik heb dus niet alleen gezegd dat wij nog maar eens een onderzoekje moesten starten. Je moet het heel precies weten. Het is mijn gewoonte om eerst precies te weten waar ik het over heb voordat ik

Rouvoet

acties neem. Je kunt immers heel makkelijk de verkeerde acties nemen door een zinvol en waardevol aanbod te beëindigen. Dat heeft geleid tot het vooronderzoek van de inspectie. Dat is in januari, februari uitgekomen. Daar zijn wij mee aan de slag gegaan door te zeggen: wie moet nu wat gaan doen om aan die risico's tegemoet te komen? Daar komt een kwaliteitskader uit, waarover de provincies zeggen: daarmee is het dus geborgd. En daar komt mijn actie uit om te zeggen: ik ga niet een heel ingewikkelde route in van verdragen sluiten; ik ga op de kortst mogelijke termijn zorgen dat toezicht mogelijk is op alle instellingen in het buitenland. Sneller kunnen wij het niet maken. Er is dus direct actie genomen. Wij hebben gezorgd dat wij op de snelst mogelijke wijze tegemoetkomen aan de zorgen die door de Kamer zijn verwoord. Ik heb de Kamer daarover geïnformeerd. Ik zie niet in wat daar mis mee is.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Na april 2007 had de minister blijkbaar nog een jaar nodig om de maatregelen op te tuigen die hij nu noemt. De minister doet een tikje geagiteerd tegenover de Kamer. Ik vind eerlijk gezegd dat hij daarmee de urgentie van de zaak niet serieus lijkt te nemen. Echt niet alle fracties zeggen: huppekee, overboord met die buitenlandse projecten, integendeel. De minister zegt dat de inspectie actie onderneemt, dat twee buitenlandse instellingen gesloten zijn en dat onderzoek gedaan wordt naar de casus W. Ik vraag hem wanneer die buitenlandse instellingen gesloten zijn. Dat is toch niet gebeurd voordat het vooronderzoek heeft plaatsgevonden? Het vooronderzoek geeft namelijk nieuwe risico's aan. Ik heb de minister gevraagd wat er met die nieuwe risico's gebeurd is.

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Wij zijn nu constructies aan het maken. Er is geen sprake van nieuwe risico's. Ik zeg het nu voor de vierde keer. De inspectie heeft in goed overleg met alle betrokken partijen gezegd dat zij de risico's en de kansen preciezer gaat opschrijven. De kansen werden structureel achterwege gelaten. De inspectie doet dit omdat wij willen voorkomen dat rigoureus waardevol aanbod in het buitenland gesloten wordt vanuit een soort impulsieve reactie op signalen dat het hier en daar niet goed gaat. Een aantal van de woordvoerders heeft die opvatting bijna benaderd. Het is niet mijn opvatting. Ik wil precies weten wat de risico's zijn, welke overzienbaar zijn en welke niet. Hoe kunnen wij voorkomen dat die risico's zich blijven voordoen? Dat is gebeurd. Daar moet je precies in zijn. Je moet precies weten wie verantwoordelijk is waarvoor. Zodra ik de inventarisatie op mijn bureau kreeg, heb ik daarover met de betrokken partijen gesproken. Ik heb acties genomen. Binnen de kortste keren ligt er een kwaliteitssysteem en zorgen wij ervoor dat er toezicht gehouden kan worden op die instellingen.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb de indruk dat hier sprake is van een enorme kloof die blijkbaar niet overbrugd kan worden. Dat vind ik jammer, want volgens mij staan wij uiteindelijk voor hetzelfde. Als de minister zo zorgvuldig is in de voorbereidingen en precies weet welke verantwoordelijkheid waar ligt en vooral waar die niet bij de minister ligt, wil ik hem vragen om aan te geven wat de inspectie vanuit haar verantwoordelijkheid dit jaar en afgelopen jaar heeft

gedaan aan de risico's die zij in het vooronderzoek geïnventariseerd heeft.

Minister **Rouvoet**: Ja, voorzitter, ik heb dat gedaan. Wij hebben gezegd dat het anders moet, want het is niet acceptabel dat wij niet in alle landen via een toezichtrelatie kunnen kijken hoe het gaat. Wij hebben met de inspectie hard eraan gewerkt om in korte tijd naast de reguliere toezichtstaak van de inspectie een mechanisme tot stand te brengen waardoor wij dat toezicht kunnen waarborgen. De inspectie is onafhankelijk; die controleer ik niet. De inspectie controleert het zorgaanbod en de kwaliteit van zorg. Ondertussen is het gewone werk van de inspectie – toezicht op jeugdzorg in binnen- en buitenland – gewoon doorgegaan.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Bedoelt de minister met afsprakenkader hetgeen hij in zijn laatste brief de Kamer heeft laten weten?

Minister **Rouvoet**: Het kwaliteitssysteem.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Of komt er nog een afsprakenkader?

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Het afgelopen halfjaar is naar aanleiding van het inspectierapport gezegd dat er een aantal aanvullende eisen gesteld moeten worden voor buitenlandzorg. Het IPO heeft dat opgepakt omdat hij daarvoor verantwoordelijk is. Het IPO is gekomen met aanvullende eisen. Het IPO heeft mij bericht dat dit kwaliteitssysteem dat langs de lijnen van mijn brief van 5 februari loopt, bijna afgerond is. Dat geldt dan ook. In mijn brief heb ik gezegd dat ik wil dat deze eisen vanaf vandaag gelden.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Waarom duurt het een jaar om tot een afsprakenkader te komen? Waarom zegt de minister nu omdat de Kamer dit opgepakt heeft: Vanaf nu neem ik in ieder geval mijn verantwoordelijkheid? Als de Kamer dit niet ontdekt had, had de minister hier vandaag niet gestaan en ook niet in zijn brief van 5 februari kunnen schrijven: vanaf nu is dat geregeld. Wanneer zou hij daarmee zelf gekomen zijn?

Minister **Rouvoet**: De term "ontdekken" betekent dat er iets heel stiekems gebeurd is dat de Kamer gelukkig ontdekt heeft. Het is heel simpel. In december was er overleg over wie wat moest doen en welke randvoorwaarden nodig waren. Het IPO was hard bezig met het kwaliteitssysteem. Het overleg over de noodzakelijke acties was voor de inspectie in de loop van december voldoende gevorderd om het rapport op de site te zetten. Daar is niks geheimzinnigs aan. Ik ben vanaf het begin bezig geweest met precies de dingen te doen die uit de werkgroep opkwamen naar aanleiding van de inventarisatie. Daarmee ben ik aan de slag gegaan omdat ik op de kortst mogelijk termijn wel goed toezicht wilde, ook op de plaatsen waar dat nog niet zo was.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik kan niet anders dan concluderen dat het nu al een jaar heeft geduurd om tot afspraken te komen en dat het traject van het maken van afspraken over het kwaliteitskader nog steeds niet volledig is afgerond. Dat is vrij schokkend. Als je dat vooronderzoek namelijk leest, dan weet je dat er in ieder

Rouvoet

geval zo snel mogelijk iets moet gebeuren. Dan begrijp ik niet waarom dat zo lang heeft moeten duren.

Minister **Rouvoet**: Toen het vooronderzoek verscheen, zijn de partijen direct aan de slag gegaan om te beoordelen wie wat moest doen. Dat is gebeurd. In een brief heb ik daarover aan het IPO mijn zorgen geuit. Het IPO heeft dat opgepakt en gezegd: wij ontwerpen een kwaliteitssysteem op basis van een inventarisatie waardoor wij nu concreter weten waar de pijnpunten zitten. Dat wisten wij voorheen namelijk niet. Voorheen waren er algemene signalen dat het in het buitenland soms niet altijd goed was. Dat was voor mij reden om zeer te hechten aan zo'n vooronderzoek om het preciezer en concreter te krijgen. Daarmee is het IPO op grond van zijn verantwoordelijkheid aan de slag gegaan om een kwaliteitssysteem te ontwerpen. Ik ben daar op grond van mijn verantwoordelijkheid mee aan de slag gegaan. Het IPO zei namelijk tegen mij: als wij als bestuurlijk verantwoordelijke het kwaliteitssysteem oppakken, dan willen wij wel graag dat de minister kijkt naar het punt van de inspectie want dat kunnen wij niet oplossen. Daarbij heb ik mijn verantwoordelijkheid genomen door het op de meest praktische manier op te lossen, namelijk via buitenlandse inspecties.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Ik heb een betrekkelijk eenvoudige vraag. Er zijn twee projecten gesloten – ik dacht in 2007 – in India en in België, op basis van de bevindingen die de inspectie toen had. Hoe is de inspectie toen tot dat oordeel gekomen? Heeft zij dat zelf gedaan, heeft zij dat ter plekke onderzocht, of heeft zij dat op afstand gedaan en heeft zij de buitenlandse toezichthouder ingeschakeld? Dat vraag ik omdat de minister mij ervan probeert te overtuigen dat wij moeten durven te vertrouwen op de buitenlandse toezichthouders. Ik ben dus geïnteresseerd in de vraag hoe dat in die twee gevallen is verlopen.

Minister **Rouvoet**: De heer Dijsselbloem zal het mij niet kwalijk nemen dat ik niet precies de werkwijze van de inspectie in die twee onderzoeken in 2007 paraat heb. In algemene zin kan worden gesteld dat hetgeen ik nu stel voor de Europese Economische Ruimte, destijds ook gold voor de twee projecten in België en India. Ik wil dat best nog even nakijken voor de tweede termijn, zodat dit misschien iets preciezer kan worden aangegeven. Ook daarvoor geldt dat de inspectie in binnen- en buitenland altijd de mogelijkheid heeft om in te grijpen op basis van signalen door interviews met betrokkenen – dat kan ook via gesprekken met hulpverleners, de professionals zelf – of op basis van interviews met teruggekeerde jongeren die je kunt vragen hoe het is gegaan.

Als de inspectie voldoende reden heeft om te zeggen dat het gewoon niet werkt, dat het er niet goed uitziet, dan kan zij overgaan tot sluiting van de instelling omdat het onder de verantwoordelijkheid van een Nederlandse zorgaanbieder valt. De informatie hoe het in deze twee casussen precies is gegaan, heb ik niet paraat. Ik schat echter in dat ook daarvoor gold dat de inspectie niet zelf ter plekke bevoegdheden kan uitoefenen, die zij alleen in Nederland kan uitoefenen. Maar ik zal dat even nakijken.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Dan is de conclusie gerechtvaardigd dat de Nederlandse inspectie in ieder geval niet volstrekt afhankelijk hoeft te zijn van de

buitenlandse toezichthouder. Er zijn namelijk allerlei manieren waarop men op afstand et cetera wel degelijk zicht kan krijgen op hetgeen daar gebeurt.

Minister **Rouvoet**: Zeker.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): De enige beperking is dan de beoordeling ter plekke, op locatie.

Minister **Rouvoet**: Exact.

Ik krijg inmiddels door dat beide onderzoeken op afstand zijn gedaan, zoals het ook niet anders kan. Dat heb ik ook in het begin van mijn betoog gezegd. De inspectie kan altijd vragen stellen aan iedereen. Vragen stellen mag altijd, ook in het buitenland. Je kunt jongeren interviewen die terugkeren van het buitenlandse zorgaanbod, je kunt de dossiers van Nederlandse jongeren die in het buitenland zijn geplaatst gewoon inzien. Die zitten namelijk bij een Nederlandse zorgaanbieder. De inspectie kan echter niet ter plekke bevoegdheden uitoefenen, want daar zit natuurlijk de rechtsmacht. Het is een beetje oneigenlijk om die term te gebruiken, maar de bevoegdheid om ter plekke inspectiebezoeken af te leggen is er niet. Vragen stellen mag echter altijd en dat gebeurt ook in de praktijk. Dat noemen wij toezicht op afstand en dat is ook in deze twee situaties in 2007 gebeurd.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA): Als ik de minister zo hoor, kan ik niet anders dan concluderen dat het zeer teleurstellend blijft dat het onderzoeksrapport niet meteen naar de Kamer is gestuurd. Wij hadden dit kunnen voorkomen als de minister gewoon had gezegd: dit is mijn rapport, ik schrik mij wezenloos en dit en dat ga ik doen. Dan hadden wij deze mediapolitiek, waarover dit kabinet altijd klaagt, kunnen voorkomen. Ik blijf het dus zeer teleurstellend vinden. Ik hoor vervolgens wel dat de minister ermee aan de slag is gegaan. Dat is uiteindelijk waarop de CDA-fractie hem wil afrekenen, maar dan blijft de kwaliteit nog wel even staan. Daaraan heeft de CDA-fractie toegevoegd dat jongeren eigenlijk alleen maar naar het buitenland moeten gaan als dat vrijwillig is en als hun ouders daarmee kunnen leven. Kan de minister daar nog even op ingaan?

Minister **Rouvoet**: Ik ga niet over de mediapolitiek en het mediacircus. Ik heb gewoon gedaan wat ik moest doen en ik ga graag met de Kamer het debat aan over de maatregelen die ik genomen heb. Het is wel degelijk goed om precies te weten wie welke acties moet ondernemen. Dat hebben wij opgepakt zodra dat rapport verscheen. Belangrijk was om de risico's te minimaliseren en de continuïteit van waardevol aanbod in het buitenland te verzekeren. Dat is wat ik gedaan heb: toezicht verbeteren en continuïteit van waardevol aanbod verzekeren. Mij is overigens uw specifieke vraag nu ontschoten. Excuses daarvoor.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA): Als aan de randvoorwaarden is voldaan en kinderen uiteindelijk naar het buitenland gaan, zorg er dan wel voor dat het trajecten zijn op vrijwillige basis, zodat de kinderen er ook achterstaan en de ouders ermee kunnen leven. Het zijn vaak crepeergevallen die wij voor ogen krijgen. Ik heb het dan over kinderen die bijna worden verbannen en waarbij ouders huilend en overstuur zijn omdat hun

Mevrouw Van Toorenburg (CDA)

© M. Sablerolle – Gouda

kinderen bijna worden “weggedaan”. Dat willen wij niet. Vrijwilligheid en bovendien instemming en draagvlak van ouders.

Minister **Rouvoet**: Juist gelet op uw ervaring neem ik aan dat u het met mij eens bent dat het geen plezierreises zijn. Mevrouw Dezentjé Hamming wekte even de indruk dat het gaat om leuke projectjes in het buitenland waar je voor kunt kiezen. Dit is jeugdzorg. Als ouders, meestal op vrijwillige basis, een indicatie jeugdzorg vragen, gaat dat natuurlijk in goed overleg. Als het voor de betrokken jongere, bijvoorbeeld een slachtoffer van een pooierboy, echt van belang is dat deze jeugdzorg krijgt en een tijdje naar het buitenland gaat om even helemaal uit de eigen omgeving te zijn, dan kun je dat niet afhankelijk maken van de vrijwillige basis die u noemt. Wij laten het jeugdzorgaanbod niet afhangen van de vrijwillige keuze van de jongere in de zin van: ik kies voor project A of voor project B. Dat bedoelt u hopelijk niet.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA): Dat bedoel ik absoluut, want wij hebben het hier over een speciaal aanbod. Een kind wordt het eigen land uitgehaald. Als ouders niet het belang van hun kinderen op nr. 1 hebben gezet dan kun je je inderdaad afvragen of je er naar moet luisteren, maar daar hebben we de voogdijsystematiek voor. Dus wij zeggen: het is dus met instemming van de ouder of de voogd. Want “kicking and screaming” de grens over is wat de CDA-fractie betreft ondenkbaar.

Minister **Rouvoet**: Maar dat is een andere invulling van vrijwilligheid; daar kan ik goed mee uit de voeten, want zo gaat het nu ook in de jeugdzorg. Wij kennen het gedwongen kader. Daarnaast kennen wij het vrijwillig kader, in die zin vrijwillig dat je vrijwillige jeugdzorg zoekt. Ik denk dat wij het erover eens zijn dat zoals het nu gaat binnen de vrijwillige jeugdzorg er geen onderscheid zou moeten zijn tussen binnen- en buitenland; de jeugdige mag niet tegen de wens van de ouders mee de grens worden overgenomen. Dat lijkt mij evident. Overigens geldt dat ook voor het binnenland. Dat is altijd met betrokkenheid en instemming van de ouders, waarbij er niet altijd de mogelijkheid is om te

zeggen: ik kies voor instelling A of instelling B. Maar “kicking and screaming” de grens over is niet aan de orde, net zo min als binnen Nederland jongeren “kicking and screaming” tegen de zin van de ouders ergens worden geplaatst. Dus het kader van vrijwillige jeugdzorg geldt hierbij ook, inclusief de betrokkenheid van de ouders.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Wat betreft de vrijwillige jeugdzorg is het heel duidelijk: daarvoor moet er instemming zijn van de ouders. Dat is per definitie vrijwillig. Maar dan het gedwongen kader. Ik vind het nogal wat. Volgens mij zijn daarbij nog steeds de ouders betrokken als het gaat om het behandelplan. Ik vind het nogal wat als de minister dan zegt dat de jeugdzorg er over gaat waar het kind geplaatst wordt. Kan de minister niet toezeggen dat dan alsnog de ouders erbij komen kijken op het moment dat het kind in het buitenland wordt geplaatst? Het gaat dan om iemands kind dat vervolgens 1000 of 2000 km verderop wordt geplaatst.

Minister **Rouvoet**: Voor zowel het vrijwillig als het gedwongen kader geldt het volgende. Het mag voor de jeugdigen, de ouders en de betrokken professional uiteindelijk niet uitmaken of de plaatsing in binnen- of buitenland geschiedt. Ik ben het met mevrouw Van Toorenburg eens dat het niet zo kan zijn dat kinderen “kicking and screaming” over de grens worden gehaald. Bij het gedwongen kader gaat het over de noodzaak van een jeugdbeschermingsmaatregel, over ondertoezichtstelling. Als daar zorg bij nodig is, dan geldt daar weer hetzelfde voor, namelijk dat het wel in overleg gebeurt en dat het niet de bedoeling is dat een kind met man en macht wordt weggehaald. Echter, een uithuisplaatsing zal in veel gevallen tegen de zin van de ouders zijn. Er zit dan wel een rechter tussen die heeft gezegd dat uithuisplaatsing nodig is. Dan moeten wij niet gek opkijken – die ervaring hebben wij allemaal – dat ouders zeggen dat ze het daar niet mee eens zijn. Dan ligt er dus wel een rechterlijke uitspraak. Vervolgens is de vraag waar dat kind geplaatst wordt. Het kan in het belang van de jongere zijn om in een instelling te komen die niet in de buurt van de ouders is. Dat kan zelfs zeer aangewezen zijn uit het oogpunt van jeugdbescherming. Dat gebeurt nu ook. Bij het gedwongen kader zijn niet de ouders aan zet, maar de voogd, die toestemming moet geven voor die plaatsing.

De **voorzitter**: Ik verzoek de minister nogmaals om echt bondiger te antwoorden.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Dat traject lijkt mij duidelijk. De rechter gaat er uiteindelijk over. Het gaat om een uithuisplaatsing. In de meeste gevallen is dan ook een ots uitgesproken. Het gaat hier een stap verder. Het gaat niet alleen om een uithuisplaatsing, maar over het wegplaatsen van een kind 1000 of 2000 km verderop. Ook al is er misschien een ots, ik zou de minister ertoe willen aanzetten om in dat traject wel met de ouders te overleggen over wat zij ervan vinden. Wat mij betreft zou dat zelfs tot instemming moeten kunnen leiden. Dat een kind uit huis wordt geplaatst, oké, maar dat hij daarna nog een keer over de grens wordt gezet, vind ik wel heel ver gaan.

Minister **Rouvoet**: Dan moet ik de heer Voordewind op

Rouvoet

één punt corrigeren. Dan is niet de toestemming van de ouders nodig, want daar wordt het kind juist weggehaald, maar de toestemming van de voogd, die de plaatsvervangende toestemming heeft. Dat geldt voor alle beslissingen betreffende de jeugdige, dus ook voor de locatie waar deze wordt geplaatst. Met die kanttekening kan ik helemaal meegaan met de redenering van de heer Voordewind. Dan hebben wij intussen wel een situatie waarbij de voogd die beslissingsbevoegdheid van de ouders heeft overgenomen. Deze moet dan instemmen met waar hij wordt geplaatst. Dan geeft de voogd die toestemming en niet de ouders, want die mogelijkheid is hen ontzegt. Zo werkt de jeugdbescherming.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Dat begrijp ik. Natuurlijk heeft de voogd dan de beslissingsbevoegdheid om in een zorgaanbod elders te plaatsen, maar het gaat hier om een dubbel besluit: plaatsing in een zorginstelling, maar nog een keer plaatsing, zelfs ergens in het buitenland. Het lijkt mij toch heel logisch en voor de hand liggend dat je bij die laatste beslissing ook weer de ouders betreft.

Minister **Rouvoet**: Ja, maar dat wrikt precies aan de grondslag van onze ondertoezichtstelling. Dat gaat natuurlijk niet buiten de voogd om. Op een gegeven moment stelt de rechter vast dat dit type beslissingen niet meer aan de ouders kan worden overgelaten, maar dat er een voogd moet optreden. Hij neemt dus de volledige verantwoordelijkheid over. Als een meisje dat het slachtoffer is geworden van pooierboys, waarvan de hulpverlener en de instanties zeggen dat het goed zou zijn om heel ver weg te gaan, niet naar Drenthe, want dat is niet voldoende, maar naar het buitenland, waar wij een goed zorgaanbod hebben, dan moet ik er niet aan denken dat de voogd daarmee instemt, maar dat de ouders zeggen dat zij haar hier willen houden. Dat moet u ook niet willen. Dat kan ook bij kindermishandeling zijn. Als een kind onder toezicht wordt gesteld, neemt de voogd dat type beslissingen.

De **voorzitter**: Ik kijk naar de minister en ik kijk naar de klok. Hij is uitgebreid geïnterrupteerd, dus ik neem aan dat hij nu snel de overige vragen kan beantwoorden.

Minister **Rouvoet**: Door de interrupties ben ik uitvoerig ingegaan op alle vragen over wat er in het afgelopen jaar precies is ondernomen, welke acties tot resultaat hebben geleid en de mogelijkheden tot inspectie. Ik heb het gevoel dat ik daarmee in essentie alle vragen heb beantwoord.

De **voorzitter**: Ik weet in ieder geval dat een vraag van mevrouw Dezentjé Hamming nog niet beantwoord is. Wellicht wil zij die nog even stellen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Ik heb de minister opheldering gevraagd over het feit dat honderd behandelaars in de Hoenderloo Groep al bijna een jaar leegstaan terwijl zij wel worden betaald.

Minister **Rouvoet**: Het was mij niet ontgaan dat u zich grote zorgen maakt over de besteding van ons gezamenlijke belastinggeld. Ik heb de Kamer eerder geïnformeerd over die plaatsen bij de Hoenderloo Groep. Overigens is

dat niet automatisch een alternatief voor plaatsing in het buitenland, want het gaat dan om gesloten jeugdzorg, waarvoor een aparte indicatie moet worden afgegeven. Door de rechter moet dan een machtiging gesloten jeugdzorg worden gegeven. U brengt het in dit debat op. Als de suggestie is dat die jongeren niet in het buitenland hoeven te zitten, omdat zij naar de Hoenderloo Groep kunnen, hebben wij het over iets anders. Als zij een machtiging gesloten jeugdzorg zouden hebben, zouden zij niet in het buitenland geplaatst kunnen worden.

Ik heb er eerder met de Kamer over gedebatteerd dat er inderdaad sprake is van een zekere leegstand bij de Hoenderloo Groep. Dat heeft te maken met het specifieke karakter van deze instelling. Omdat die leegstand al een tijdje duurt, worden er afspraken gemaakt over afbouw op die locatie naar 80 plaatsen. Dat wordt eind 2011 bereikt. Nogmaals, de suggestie mag niet zijn dat we een antwoord zouden hebben gevonden op het buitenlandse zorgaanbod als we dat zouden doen. Dat is niet het geval.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik heb de minister in eerste termijn gevraagd of hij kan garanderen dat er vanaf nu geen jongeren naar het buitenland worden gestuurd vanwege wachtlijsten. Daarop heeft hij niet gereageerd.

Minister **Rouvoet**: Dat mag nooit een argument zijn, dat heb ik ook in mijn brief geschreven. Dat heb ik ook nog aan de provincies laten weten. De provincies hebben mij niet gemeld dat dit een reden is. Ik ben wel de suggestie in de media tegengekomen, maar ik ben tegenover de provincies ondubbelzinnig geweest: een jongere gaat naar het buitenland omdat het beter voor hem of haar is en niet omdat er in Nederland bijvoorbeeld een wachtlijst is voor die voorziening. Ik heb heel nadrukkelijk aan de provincies gemeld dat dit niet mag gebeuren.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ja, dus.

De **voorzitter**: Dan gaan wij verder met de tweede termijn van de Kamer. De sprekers hebben 1 minuut spreektijd per persoon.

□

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. De minister stelt dat hij op de kortst mogelijke termijn borgt dat toezicht mogelijk is. Dat betekent nog niet dat wij nu ook zeker weten dat in alle projecten goede zorg wordt gegeven. Wij willen dat nu juist wel weten. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat er momenteel mogelijk jongeren in buitenlandse jeugdzorgprojecten zitten zonder dat hun veiligheid en de kwaliteit van het zorgaanbod gewaarborgd zijn;

verzoekt de regering, ervoor zorg te dragen dat alle

Langkamp

buitenlandse jeugdzorgprojecten zo snel mogelijk worden geïnspecteerd en de Kamer uiterlijk eind maart over de resultaten te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Langkamp en Azough. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 38 (31839).

Mevrouw **Langkamp** (SP): Vervolgens zei de minister: wij zijn bezig om de risico's af te dichten. Dat betekent dat op dit moment nog steeds sprake is van risico's. Daarover gaat mijn tweede motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt de regering, ervoor zorg te dragen dat er vanaf nu geen jongeren meer naar buitenlandse jeugdzorgprojecten worden gestuurd waarvan de veiligheid en de kwaliteit van het zorgaanbod niet gewaarborgd zijn,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Langkamp en Azough. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 39 (31839).

Mevrouw **Langkamp** (SP): Ik wil een derde motie indienen, die ik zo snel mogelijk zal voorlezen. Deze motie gaat over het inspectierapport. De minister zegt dat er vanaf nu toezicht mogelijk is. Als het rapport een jaar geleden naar de Kamer was gestuurd, had hij dat waarschijnlijk een jaar geleden gezegd.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het laatste rapport van de Inspectie jeugdzorg over het buitenlands zorgaanbod niet naar de Kamer is verzonden;

overwegende dat de Kamer een controlerende taak heeft en dat inspectierapporten daarbij behulpzaam kunnen zijn;

verzoekt de regering, voortaan alle rapporten van de Inspectie jeugdzorg direct naar de Kamer te sturen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Langkamp, Van Toorenburg en Azough. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 40 (31839).

□

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): Voorzitter. De minister geeft aan dat per direct sprake is van borging van toezicht. In zekere zin geeft hij ons een garantie dat de inspectie in ieder geval een oogje in het zeil houdt en ervoor zorgt dat er geen risicovolle situaties kunnen ontstaan. Om ook de Kamer dit te laten uitspreken, heb ik de twee moties van mevrouw Langkamp ondersteund en mede-ingediend.

Ik verbaas mij echter enigszins over het antwoord van de minister op de vragen naar een inventarisatie. Het moet toch mogelijk zijn om een inventarisatie te maken om ervoor te zorgen dat het voor de Kamer duidelijk is om welk project het gaat, welke risico's er eventueel zijn, welke jongeren geplaatst worden et cetera. Daarom lijkt het mij niet te veel gevraagd om dat aan de minister voor te leggen als Kameruitspraak. Om die reden heb ik ook de nog in te dienen motie van de heer Voordewind medeondertekend.

Het is niet duidelijk geworden waarom de minister niet eerder met dit rapport naar de Kamer is gekomen. Hij had heel goed met de gedane aanbevelingen, met zijn maatregelen eerder naar de Kamer kunnen komen. Dan was er geen wantrouwen ontstaan over de maatregelen die de minister heeft genomen. Ik vind het dan ook vanzelfsprekend dat in de toekomst alle rapporten van de inspectie aan de Kamer gestuurd worden.

□

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Ik verwachtte een minister aan te treffen die diep door het stof zou gaan. Ik tref echter een minister aan die zijn beleid met verve verdedigt. Eerlijk gezegd vind ik dat teleurstellend. Het is ook teleurstellend dat de PvdA-fractie de oplossing zoekt in het uitgeven van nog meer overheidsgeld door een inspectie op te tuigen die het buitenland onder haar hoede moet nemen. Het blijkt gelukkig niet te kunnen, want deze bestuurlijke aanpak is natuurlijk een heel slechte oplossing voor dit urgente probleem. De CDA-fractie lijkt niet gerustgesteld, maar helemaal zeker weten doe ik het niet. Misschien is deze fractie wel weer in slaap gesust. Wij zullen het zo wel horen.

De minister zegt dat het niet gaat om leuke buitenlandprojectjes en dat het zeker niet met alle 333 kinderen slecht gaat. Hij weet echter ook niet hoe het wel met die kinderen gaat. Dat is natuurlijk een beetje vreemd. Desondanks beticht hij mij ervan dat ik te impulsief reageer met mijn voorstel om de buitenlandprojecten stop te zetten.

De **voorzitter**: Dank u wel.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Je moet het lef maar hebben, aangezien er reeds vanaf 2006 slecht beleid is gevoerd. Vandaar mijn motie. Een korte toelichting: ik wil dat kinderen die onder de hoede van gastgezinnen worden geplaatst, er zeker van kunnen zijn dat die gezinnen goed gescreend zijn. Verder wil ik dat wij stoppen met deze buitenlandavonturen.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat u een motie wilt indienen. Het was prettig geweest als u daarmee was begonnen, want uw tijd is nu eigenlijk op.

Dezentjé Hamming-Bluemink

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Oh, maar ik heb niet veel tijd meer nodig.

De **voorzitter**: Ik sta toe dat u uw motie indient.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Dank u wel.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat een deel van het jeugdzorgaanbod dat de provincies leveren in het buitenland wordt aangeboden;

constaterende dat de Nederlandse Inspectie jeugdzorg geen bevoegdheden heeft om het buitenlandse jeugdzorgaanbod te controleren;

overwegende dat de veiligheid van de kinderen op deze manier niet gewaarborgd kan worden;

verzoekt de regering, er zorg voor te dragen dat er geen jeugdzorg meer in het buitenland wordt aangeboden,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Dezentjé Hamming-Bluemink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.
Zij krijgt nr. 41 (31839).

Mevrouw **Agema** (PVV): Voorzitter. De Kamer heeft een controlerende taak. De Kamer moet die taak kunnen uitvoeren. Als de minister onderscheid maakt tussen belangrijke rapporten, en voorlopige en dus blijkbaar minder belangrijke inventariseringen, dan geeft hij er daarmee blijk van te weinig respect te hebben voor de Kamer. Hij houdt de Kamer zo immers ten onrechte buiten het proces. Het is onterecht om de Kamer niet te informeren over een voorlopige verkenning die zo veel misstanden aan het licht brengt. Ik noem de kinderen die misbruikt of tewerkgesteld worden en de kinderen van wie de rechtspositie onvoldoende is gewaarborgd.

De inhoud van dit rapport, deze verkenning, deze inventarisatie of hoe je het ook maar noemt, is zo ernstig dat de minister de Kamer onmiddellijk had moeten informeren. Wat heeft de minister wel gedaan? Hij heeft gesproken met het IPO en hogere eisen gesteld aan het inspectietoezicht. Dat blijkt echter onvoldoende, want een meerderheid van de Kamer heeft in dit debat over nota bene een persbericht uitgesproken dat zij een andere lijn van de minister verlangt. Een groot deel van de Kamer – de fracties van de PVV, de VVD en het CDA – vindt dat buitenlandse jongerenprojecten moeten worden gestopt.

De **voorzitter**: Dank u wel.

Mevrouw **Agema** (PVV): In ieder geval moeten de buitenlandprojecten voor 16-minners worden gestopt.

Zelfs mevrouw Van Toorenburg vindt net als wij dat ook de projecten voor de 16-plussers moeten worden gestopt. Pas als dat is gebeurd, kunnen wij gaan inventariseren of er situaties zijn waarin een buitenlandproject wel gepast is.

Voorzitter. De Kamer wilde iets anders dan de minister. Dat dat vandaag aan het licht is gekomen, is een kwalijke zaak.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Voorzitter. Wij hebben vandaag gesproken over de Inspectie jeugdzorg. Ik heb in dat verband aangevoerd dat het misschien verstandig is om te onderzoeken of wij die inspectie volgens dezelfde systematiek kunnen laten werken als de onderwijsinspectie. In de komende maanden zal in de bredere discussie over de jeugdzorg wel blijken of wij dat gaan doen, maar als wij daartoe besluiten dan zal het ook voor het buitenlandse zorgaanbod moeten gelden. Maar goed: hierop komen wij later nog terug.

Ik herinner de minister eraan dat er in de Wet op de jeugdzorg staat dat de zorg zo dicht mogelijk bij de ouders moet worden geleverd. Natuurlijk kunnen er op dit uitgangspunt uitzonderingen worden gemaakt, bijvoorbeeld in het geval van loverboyproblematiek en drugsgebruik. In zo'n geval moet je een meisje soms inderdaad uit de gevarenzone halen. Als je zo'n kind van Groningen naar Maastricht overplaatst, is dat echter ook een hele verwijdering. Je hoeft daarvoor dus niet naar Zuid-Spanje te gaan. Ten slotte heb ik een motie over de inventarisatie waar ik het over heb gehad.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Inspectie jeugdzorg in het vooronderzoek naar verblijf in het buitenland van jeugdzorgjongeren concludeert dat er risico's zijn;

constaterende dat het rapport bovendien geen onderzoeksgegevens bevat over de effectiviteit van projecten;

van mening dat er duidelijkheid nodig is over het buitenlandse zorgaanbod en de situatie van jongeren die in het buitenland geplaatst zijn;

verzoekt de regering, een inventarisatie te maken van jongeren die geplaatst zijn bij buitenlands zorgaanbod, waarbij wordt gekeken naar leeftijden van geplaatste jongeren, de duur van het verblijf, de landen waar dit zorgaanbod zich bevindt en gegevens over de gevolgen voor jongeren na uitstroom uit buitenlands zorgaanbod;

verzoekt de regering tevens, de Kamer hierover binnen één maand te informeren en tot die tijd geen jongeren onder de 16 jaar in het buitenland te plaatsen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden

Voordewind

Voordewind, Langkamp en Azough. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 42 (31839).

Ik verzoek u, voortaan eerst uw motie voor te lezen en dan de overige opmerkingen te maken. Bij een spoeddebat met 3 minuten spreektijd heeft u in tweede termijn 1 minuut spreektijd. Ik vind het niet fair tegenover de anderen dat u op deze wijze uw spreektijd verlengt.

Mevrouw **Van Toorenburg** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister voor zijn antwoorden en met name voor het feit dat hij serieus werk heeft gemaakt van het toezicht. Wij houden echter zorgen over de kinderen die in het buitenland worden geplaatst, terwijl zijzelf en hun ouders of voogden dit niet willen. Daarom hebben wij twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de kwaliteit van het buitenlandse jeugdzorgaanbod niet gegarandeerd lijkt;

overwegende dat kwetsbare jongeren daardoor in risicovolle omstandigheden terecht kunnen komen;

verzoekt de regering, te bewerkstelligen dat jeugdigen onder de 16 jaar niet langer kunnen en mogen deelnemen aan een buitenlands jeugdzorgproject,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door de leden Van Toorenburg en Agema. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 43 (31839).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de kwaliteit van het buitenlandse jeugdzorgaanbod niet gegarandeerd lijkt;

overwegende dat kwetsbare jeugdigen daardoor in risicovolle omstandigheden terecht kunnen komen;

verzoekt de regering, het aanbieden van jeugdzorg in het buitenland voor jeugdigen in elk geval tijdelijk te verbieden, en pas weer toe te staan wanneer de kwaliteit daarvan en het toezicht daarop op orde zijn en dan alleen wanneer het verblijf in het buitenland op vrijwillige basis geschiedt, naar verwachting een duidelijke meerwaarde zal bieden en de ouder(s) en/of voogd erin toestemmen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Van Toorenburg. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 44 (31839).

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Voorzitter. Ik heb geen moties; er zijn al voldoende moties. Aan het einde van dit debat moet ik wel enkele kritische opmerkingen plaatsen. Er is sinds 2006 meer dan drie jaar verstreken. Gegeven de problematiek is dat te lang. Er is onduidelijkheid over de vraag waarom het onderzoek een jaar is blijven liggen. Het heet dan wel een vooronderzoek, maar ik heb niets meer gehoord over een definitief onderzoek. Komt dit dan nog? Of was dit een betiteling om achteraf te rechtvaardigen dat het niet direct is gepubliceerd? Daarom hecht ik zeer aan de brief die de minister heeft toegezegd over de vragen hoe de inspectie omgaat met onderzoeken, wanneer deze onderzoeken worden gepubliceerd en naar wie deze toe gaan.

Ik hecht er ook zeer aan dat de minister in zijn brief het toetsingskader meeneemt. Wie gaat daar eigenlijk over? Ook op dat punt ben ik kritisch. Blijkbaar is er in het buitenlandse aanbod niet aan heel elementaire kwaliteitseisen voldaan. Deze kwaliteitseisen moeten alsnog worden geformuleerd. Dat is eigenlijk onbestaanbaar. Ik pleit voor een landelijk toetsingskader, als invulling van de Wet op de jeugdzorg.

Ik verkeerde in de veronderstelling dat de Nederlandse inspectie de mogelijkheid heeft om ter plekke toezicht uit te oefenen. Dat is niet het geval. Het enige wat de inspectie kan doen, is toezicht houden op afstand. Dat is op zichzelf op een aantal onderdelen goed mogelijk. De minister heeft gezegd dat de inspectie geen toestemming moet geven voor plaatsing in die landen waar we niet voldoende vertrouwen kunnen hebben in de plaatselijke inspectie. Misschien kan hij vertellen hoe de inspectie dit op korte termijn gaat invullen. Voor welke landen zal dit gelden?

Minister **Rouvoet**: Voorzitter. Ik zal mij richten op de ingediende moties, ook omdat er daarnaast niet veel vragen zijn gesteld. Ik kijk nog of dat voor alle woordvoerders geldt. Ik ga allereerst in op een drietal moties van mevrouw Langkamp. In de eerste motie van mevrouw Langkamp wordt de regering verzocht, ervoor zorg te dragen dat alle buitenlandse jeugdzorgprojecten zo snel mogelijk worden geïnspecteerd en de Kamer daarover eind maart te informeren. Daarmee wordt voorbijgegaan aan het betoog dat ik heb gehouden over de mogelijkheden van de inspectie om buitenlandse zorgprojecten te inspecteren. Het dictum is dus niet uitvoerbaar gelet op de mogelijkheden van de inspectie. Juist om die reden, en omdat ik niet wil dat wij eerst een lang traject ingaan van het mogelijk maken, heb ik ervoor gekozen om op een andere, veel praktischere manier zicht te krijgen op de kwaliteit van zorg, via de buitenlandse inspecties. Op die manier krijgt de inspectie zicht op de kwaliteit van de zorg. Die strekking heeft mijn brief. Ik ontraad dan ook het aannemen van deze motie.

Rouvoet

De **voorzitter**: Ik heb verzuimd te melden dat mevrouw Azough zich laat verontschuldigen omdat zij naar een debat is gegaan waar ik over drie minuten ook naartoe ga.

Mevrouw **Langkamp** (SP): Voorzitter. Ik heb in het dictum van mijn motie het woord "geïnspecteerd" gebruikt. Ik zeg daarmee niet dat een en ander door de Nederlandse inspectie geïnspecteerd moet worden. Dat mag van mij gedaan worden door de buitenlandse inspecties, zolang het gebeurt langs de meetlat van wat wij als goede zorg beschouwen.

Minister **Rouvoet**: De Nederlandse inspectie is onafhankelijk en ik kan haar dus geen instructies geven om inspecties uit te voeren, laat staan buitenlandse inspecties. Wij kunnen niet via de Nederlandse inspectie aan buitenlandse toezichthouders de opdracht geven om ergens te inspecteren. Als er signalen zijn dat het niet goed gaat, dan zal allereerst contact worden gezocht met de buitenlandse toezichthouder om na te gaan welke kwaliteitseisen worden gehanteerd. Zeker in het geval van meerjarige plaatsingen met meerdere jongeren op lange termijn ontstaat er een structurele relatie met de buitenlandse toezichthouder. Wij kunnen echter niet vanaf hier regelen dat buitenlandse inspecties nu alle instellingen gaan bezoeken. Vanaf nu is wel gewaarborgd dat als er signalen komen de afspraken tussen de Nederlandse inspectie en de buitenlandse toezichthouders zodanig zijn dat daarop geacteerd wordt. Dat betreft de relatie tussen de Nederlandse inspectie en de buitenlandse toezichthouder. In het dictum wordt gevraagd om voor eind maart al het buitenlandse zorgaanbod te laten inspecteren. De motie is daardoor niet uitvoerbaar. Ik herhaal dat ik het aannemen ervan ontraad.

De **voorzitter**: Het betreft de eerste motie van mevrouw Langkamp.

Minister **Rouvoet**: De tweede motie, van mevrouw Langkamp en mevrouw Azough, verzoekt de regering om ervoor zorg te dragen dat vanaf nu geen jongeren meer worden geplaatst in het buitenland als de veiligheid en de kwaliteit van het zorgaanbod niet is gewaarborgd. Deze motie is volmaakt overbodig, gelet op de brief die ik de Kamer vorige week heb gestuurd. Dat staat namelijk precies in die brief. Dit is reeds toegezegd en reeds in gang gezet.

De **voorzitter**: Dit betreft de motie op stuk nr. 2.

Minister **Rouvoet**: Mevrouw Langkamp verzoekt in de derde motie om voortaan alle rapporten van de Inspectie jeugdzorg direct naar de Kamer te sturen. Ik verwijs naar datgene wat ik daarover in mijn eerste termijn heb gezegd. Alle rapporten die raken aan het beleid van de minister en die relevant zijn voor het toezicht, of dat nu toezichtrapporten of algemene rapporten zijn, ontvangt de Kamer al. De inspectie maakt ze allemaal openbaar. Er is dus geen enkele mogelijkheid om ze achter te houden, mocht iemand dat al willen. Alle rapporten die raken aan mijn verantwoordelijkheid en mijn bevoegdheden stuur ik al door naar de Kamer. Als het gaat om het ambtelijk vooronderzoek, vond ik de suggestie van de heer Dijsselbloem niet heel plezierig dat ik die term zou

hebben geïntroduceerd ter rechtvaardiging van de manier waarop ik ermee omgegaan was. Het is gewoon een inventarisatie van de inspectie zelf. Ook die komt bij mij terecht opdat daarop actie kan worden ondernomen. Dat is gebeurd door de werkgroep. De Kamer krijgt alle informatie die daarvoor nodig is. Alle rapporten die van belang zijn, gaan naar de Kamer. Als ik het op die manier mag verstaan, heb ik geen probleem met de aanvaarding van deze motie.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Ik heb niet gezegd dat de minister dat had geïntroduceerd, maar mogelijk wel dat het geïntroduceerd was. Ik heb nog in het midden gelaten wie dat heeft gedaan.

Minister **Rouvoet**: Daar is geen sprake van.

De heer **Dijsselbloem** (PvdA): Dan blijft de vraag staan. De term vooronderzoek suggereert dat het definitieve onderzoek nog verschijnt. Dat heb ik niemand horen zeggen.

Minister **Rouvoet**: Ik weet niet waar die term vandaan komt, maar zo wordt het mij vanuit de inspectie aangereikt. Het is een inventarisatie, opgekomen vanuit de werkgroep, om meer concreet zicht te hebben op de risico's en de kansen van het buitenlandse zorgaanbod. Men noemt dat daar een vooronderzoek. Ik neem die term dan maar over. Dat vooronderzoek is gepubliceerd. Het betekent in ieder geval dat de inspectie wil aangeven dat dit geen regulier onderzoeksrapport is, waarbij zij een instelling op de korrel heeft genomen. Dat is, denk ik, van belang. Ware het anders geweest, dan had de Kamer dat rapport conform de gebruikelijke procedures direct ontvangen, van de inspectie dan wel van mij.

De **voorzitter**: Dit ging over de motie op stuk nr. 3.

Minister **Rouvoet**: Ik moet nog wel een kanttekening maken bij de term "direct" in het dictum. Het is goede praktijk dat ik van de inspectie, als het mijn verantwoordelijkheid raakt, een rapport krijg toegestuurd met de mogelijkheid om daarop binnen een termijn van vier weken te reageren, opdat men het rapport eventueel kan aanpassen op feitelijke onjuistheden of andere zaken. De inspectie doet dat in onafhankelijkheid. Zodra een rapport van de inspectie dat raakt aan mijn verantwoordelijkheden, in die zin is afgerond langs het normale traject, is het staande praktijk dat het naar de Kamer gaat. Zo verstaan, heb ik met dit dictum geen problemen. Ik heb daarbij gewezen op de publicatie door de inspectie zelf via de site, wat ook per ommekeer gebeurt.

De vierde motie, van mevrouw Dezentjé Hamming, verzoekt de regering kort en goed om ervoor zorg te dragen dat er geen jeugdzorg in het buitenland meer wordt aangeboden. In plaats van de route om al het aanbod de nek om te draaien, heb ik ervoor gekozen om ervoor te zorgen dat het buitenlandse aanbod, waar dat meerwaarde heeft, in alle opzichten is geborgd. Mevrouw Dezentjé zal dus begrijpen dat ik de aanvaarding van deze motie stevig ontraad. Ik zou het niet verantwoord vinden om jongeren de mogelijkheid te onthouden om, als het in hun belang is, in het buitenland zorgaanbod te krijgen. Ik zou dit dus echt onverant-

Rouvoet

woord vinden en ontraad dus krachtig de aanvaarding van deze motie.

De **voorzitter**: Dit ging over de motie op stuk nr. 4.

Minister **Rouvoet**: De motie van de heer Voordewind verzoekt de regering om een inventarisatie te maken van jongeren die zijn geplaatst bij het buitenlands zorgaanbod. Er moet worden gekeken naar de leeftijden van geplaatste jongeren, de duur van het verblijf, de landen waarin het zorgaanbod zich bevindt en gegevens over de nazorg voor jongeren.

Voorzitter: Verbeet

Minister **Rouvoet**: Er is gekrast in deze motie, dus ik weet niet wat er nu wel en niet wordt gevraagd. Ik zie ook dat er in de ondertekening is geschraapt. Er staat volgens mij dat de regering wordt verzocht, de Kamer binnen een maand te informeren en tot die tijd geen jongeren onder de zestien in het buitenland te plaatsen. Ik moet de aanvaarding van deze motie in deze vorm echt ontraden. Ik heb daarvoor twee redenen. In de eerste plaats vraagt de heer Voordewind mij om bij individuele jongeren in kaart te brengen de leeftijden, de plaatsingen, het hulpverleningsaanbod, de uitstroom en de nazorg. Dat gaat om individuele jongeren. Dat ligt echt buiten alle normale verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Als de heer Voordewind wil weten welke projecten in het buitenland lopen en hoeveel jongeren bij de verschillende instellingen geplaatst zijn, kan ik hem die feitelijke informatie leveren, maar men moet natuurlijk aan een minister niet vragen om gegevens over individuele jongeren. Die gegevens krijgt de minister normaal ook niet. Het zou niet best zijn als de provincies mij inzage zouden geven in alle gegevens over in het buitenland geplaatste jongeren, waar zij geplaatst zijn en wat het hulpverleningsaanbod is. Het gaat echt de bevoegdheden van de minister en ook van de Kamer verre te buiten om zich te richten op de individuele casussen. De Kamer zou dat naar mijn mening ook niet moeten willen. Die inventarisatie kan en wil ik niet leveren. Ik heb de betrokken gegevens ook niet, mede in verband met de privacywetgeving. De motie zal op dit punt stevig moeten worden aangepast.

In het tweede onderdeel van het dictum wordt gevraagd binnen een maand de Kamer te informeren en tot die tijd geen jongeren onder de zestien jaar in het buitenland te plaatsen. De minister plaatst echter geen jongeren, niet in het binnenland en niet in het buitenland. Ook aan dat onderdeel van de motie kan ik dus niet voldoen. De waarborgen zijn er juist op gericht dat de jongeren voor wie het in hun eigen belang is om in het buitenland geplaatst te worden, op een verantwoorde manier geplaatst worden. Mij dunkt dat de heer Voordewind dat ook wil.

Aan het gevraagde in de motie van de heer Voordewind in deze vorm kan ik dus niet voldoen. Als de motie anders geformuleerd wordt, kan ik daar naar kijken, voor zover het betreft de inventarisatie van projecten, het aantal plaatsen en de landen waar de projecten plaatsvinden. Ik weet niet of wij over die informatie beschikken, maar alle feitelijke informatie die ik heb, wil ik graag verstrekken. Ik verstrek echter geen informatie over individuele jongeren en ik kan ook niet toezeggen om tot die tijd geen jongeren onder de zestien in het

buitenland te plaatsen. Voor jongeren boven de zestien jaar geldt dat zij in het buitenland geplaatst worden als dat beter voor hen is. Dat zouden wij de jongeren niet moeten willen onthouden en dat geldt wat mij betreft ook voor jongeren onder de zestien jaar.

De heer **Voordewind** (ChristenUnie): Wat mij betreft kan de inventarisatie ook op het niveau van de instellingen gebeuren. Ik hoef geen individuele informatie te hebben. Het gaat mij erom of instellingen kunnen aangeven hoeveel kinderen in die projecten zitten, in welk land en hoe lang. Als de minister de motie op die manier kan verstaan, heb ik daar vrede mee.

Natuurlijk plaatst de minister geen jongeren in het buitenland, dat doet BJZ, maar hij mag de motie lezen als een oproep aan BJZ om zeer terughoudend te zijn bij het in het buitenland plaatsen van kinderen onder de zestien, zolang de inventarisatie nog niet naar de Kamer is gestuurd.

Minister **Rouvoet**: Uiteindelijk is de zorgaanbieder verantwoordelijk voor de kwaliteit van het zorgaanbod, ook het zorgaanbod in het buitenland. Bureau Jeugdzorg geeft een indicatie af, maar het is uiteindelijk aan de professional, de zorgaanbieder zelf, om te kijken waar de zorg het beste geleverd kan worden.

Ik vind het moeilijk om een positief oordeel te geven over een motie die op twee punten vrij ingrijpend gewijzigd is. Ik kan mij erin vinden om alle informatie waarover ik kan beschikken naar de Kamer te sturen. Die informatie zal ik moeten opvragen bij de provincies en de zorgaanbieders zelf, want die gaan erover. In de motie wordt gevraagd om die gegevens binnen een maand te leveren, maar dat lijkt mij heel erg krap. Zodra ik de gegevens heb, stuur ik die graag naar de Kamer.

Met het tweede punt in het dictum van de motie blijf ik grote moeite houden. Ik zie niet graag dat wij jongeren onder de zestien niet in het buitenland laten plaatsen. De oproep tot terughoudendheid is wat mij betreft geborgd door de voorwaarde die ik heb gesteld. Die geldt wat mij betreft voor zowel jongeren boven de zestien als daaronder. Ik zou niet weten waarom wij de veiligheid van jongeren boven de zestien jaar minder zwaar zouden moeten wegen dat die van jongeren onder de zestien. Voor beide groepen vind ik het van belang dat zij alleen geplaatst worden als aan de door mij gestelde inhoudelijke criteria wordt voldaan. Dat is verzekerd voor alle jongeren.

De **voorzitter**: Dank u wel. U vervolgt uw betoog met de zesde motie.

Minister **Rouvoet**: De heer Voordewind heeft een opmerking gemaakt over een eventuele aanpassing van de motie. Daarom heb ik nu nog geen eindconclusie over die motie kunnen geven en daarom acht ik het van belang dat ik de gewijzigde motie nog wel onder ogen krijg, voordat ik er een oordeel over geef. In de huidige formulering moet ik de motie ontraden. Dat oordeel houd ik maar even staande.

De **voorzitter**: Dat snap ik, maar de Kamer kan zelf haar oordeel vellen over moties en heeft uw commentaar goed gehoord.

Minister **Rouvoet**: Dan houd ik het op het ontraden van

Rouvoet

de aanneming van de motie die mij voorgelegd is. Dat lijkt mij het verstandigste.

Dan kom ik op de zesde motie, van mevrouw Van Toorenborg en mevrouw Agema. Daarin wordt geconstateerd dat de kwaliteit van het buitenlandse jeugdzorgaanbod niet gegarandeerd lijkt en dat kwetsbare jongeren daardoor in risicovolle omstandigheden terecht kunnen komen. Ik plaats daar de kanttekening bij dat dit precies de reden is dat we de maatregelen hebben genomen die we hebben genomen. Dat zou dan ook verdisconteerd moeten worden bij het wegen van deze motie. Dat is de reden dat we dit traject hebben afgelegd en dat ik daar actie op heb genomen. In de motie wordt de regering verzocht, ervoor te zorgen dat jeugdigen onder de 16 jaar niet langer kunnen en mogen deelnemen aan buitenlandse jeugdzorgprojecten. Uit mijn reactie op de motie-Voordewind op dat punt moge duidelijk zijn dat ik geen enkele reden zie waarom wij jeugdigen onder de 16 jaar die mogelijkheid zouden onthouden, als het beter voor hen is en mits er aan de voorwaarden is voldaan. Ik ontraad dus ook de aanneming van deze motie.

Hetzelfde geldt voor de laatste motie van mevrouw Van Toorenborg, waarin zij tijdelijk het aanbieden van jeugdzorg in het buitenland wil verbieden op basis van precies de overwegingen waar ik zojuist een kanttekening bij geplaatst heb. Ook de aanneming van die motie moet ik ontraden.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de ingediende moties volgende week dinsdag te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 13.40 uur tot 14.25 uur geschorst.

De **voorzitter**: Op de tafel van de Griffier ligt een lijst van ingekomen stukken. Op die lijst staan voorstellen voor de behandeling van deze stukken. Als voor het einde van de vergadering daartegen geen bezwaar is gemaakt, neem ik aan dat daarmee wordt ingestemd.